

T O V A R N A
E M A J L I R A N E
P O S O D E
C E L J E

NUDI SVOJE PRVOVRSTNE IZDELKE:
EMAJLIRANO POSODO,
POCINKANO POSODO,
BRUŠENO IN SUROVO POSODO,
POKOSITRENO POSODO,
HIGIENIČNE EMAJLIRANE IZDELKE,
KOPALNE KADI,
KOTLE IN RADIATORJE ZA CENTR. KURJAVO,
SENČNIKE VSEH VRST

*

Brzjavke: Emajl Celje — Telefon 22-71

GLEDALIŠKI LIST
MESTNEGA GLEDALIŠČA
V CELJU • SEZONA 1953-54
LETO VIII • ŠTEVILKA 10

HERBERT GRÜN
ATOMSKI PLES
KRSTNA UPORIZITEV

DEVETA PREMIERA V SEZONI 1953-54 IN TRINAJSTA
PREMIERA V NOVI GLEDALIŠKI HIŠI

KRSTNA PREDSTAVA V SREDO, 23. JUNIJA 1954 OB 20

H E R B E R T G R U N
A T O M S K I P L E S

Igra v treh dejanjih z dvema medigramama po nekaterih
snovnih motivih Mauritsa Dekkerja drame »De wereld
heeft geen wachtkamer«

Režija: Andrej Hieng

Scena: arh. Sveta Jovanović

Kostumi: S. J.

IGRAJO:

Polkovnik	Pavle Jeršin
Stella	Neda Sirknikova
Profesor	Janez Albreht
Louis	Janez Škof
Robert	Slavko Strnad
Max	Viljem Tomšič
Gospa Ruth	Mina Jerajeva
Peters	Vlado Novak
Nina	Marija Goršičeva
Gostje	Milan Brežigar
	Viljem Tomšič
	Franc Mirnik
	Marjanca Krošlova
	Pavla Škofova
	Ida Lesova

Čas in kraj: dvajseto stoletje

Tehnično vodstvo: arh. Sveta Jovanović

Inspicient: Iztok Gorenjc — Suflerka: Tilka Svetelškova —
Lasuljar: Vinko Tajnšek — Lasuljarka: Pavla Gradišnikova —
Razsvetljava: Bogo Les — Odrski mojster: Franjo Cesar —
Slikarska dela: Franjo Cesar — Mizarska dela: Franc
Klobučar — Krojaška dela pod vodstvom Amalije Palirjeve
in Jožeta Gobca

Drama ATOMSKI PLES, je eno izmed tistih del, ki smo jih uvrstili v repertoar celjskega gledališča, da uresničimo svoj osnovni repertoarni princip, ki se glasi: ustvariti v Celju resnično živo moderno gledališče. Dela, ki jih uprizarjamo, morajo obravnavati probleme, ki zaposlujejo današnjega mislečega človeka, ki ga bole, ki ga tudi vesele, skratka, probleme, ki jih je naš nervozno razrvani čas več kot poln.

Herbert Grün,
avtor »Atomskega plesa«

Samo tako gledališče bo res živo, samo tako gledališče bo res pritegnilo ljudi k sebi, da brez njega in brez umetniških doživetij v njem ne bodo mogli več živeti, in samo tako gledališče si bo priborilo svojo umetniško in družbeno upravičenost. S tem ni rečeno, da mora gledališče zanemarjati klasiko. Nasprotno: nadčasovne umetnine iz klasične zakladnice so še vedno visoka šola in največje preizkušnje ter doživetja za ustvarjalce in za gledalce, toda čas teče in svet se vrti in tolikanj zapleteno življenje današnjice nič manj ne vpije po umetniškem odrazu.

Pred časom se nam je posrečilo dobiti iz inozemstva nekaj modernih dramskih del. Med njimi je bila drama Mauritsa Dekkerja DE

WERELD HEEFT GEEN WACHTKAMER, kar bi bilo mogoče smiselno najustrezneje posloveniti z ODLOČILNO URO. Drama obravnava enega najbolj živih in bolečih vprašanj našega časa: vprašanje atomske energije, njene uporabe v oborožitvene ali gospodarske svrhe in poskuša prikazati moralne profile atomskih znanstvenikov-raziskovalcev. Toda ni vsaka drama, ki obravnava pomembna in živa vprašanja, s tem tudi že dobra in prepričevalna. Tako je tudi Dekkerjeva ODLOČILNA URA bolj dramatizirano predavanje, v dramsko obliko razvrščen niz dokaj papirnatih dialogov brez prave dramske napetosti in brez pravega konflikta.

Okvirno zgodbo te drame je vzel za osnovo dramaturg, kritik in esejist Herbert Grün in napisal samostojno novo dramo ATOMSKI PLES, ki jo kot zadnjo premiero letošnje sezone predstavljamo naši gledališki javnosti.

Herbert Grün je Dekkerjev snovni okvir poglobil, mu dal tehtno jedro, izoblikoval vrsto zanimivih karakterjev, iz katerih raste konflikt in dejanje. Tudi v okvirni zgodbi je ohranil samo nekatere Dekkerjeve motive, drugod jo je oblikoval in razvijal povsem samostojno in izvirno. Njegova drama je od Dekkerjeve predloge tako bistveno različna, da je ni več mogoče smatrati zgolj za dramaturško priredbo, marveč za samostojno delo.

S krstno uprizoritvijo ATOMSKEGA PLESA zaključujemo letošnjo sezono celjskega gledališča.

Ob zaključku lanske sezone sem moral v Gledališkem listu kljub dovolj lepim uspehom ugotoviti tudi marsikaj negativnega. Letos sem v srečnem položaju, da ob zaključku sezone lahko ugotovim, da je umetniški razvoj, ki ga je v enem letu naredilo naše gledališče, vsaj zadovoljiv, če ne naravnost presenetljiv. Če damo na tehniko spodrs-ljaje in uspehe, vidimo, da je uspehov veliko več. Težko je soditi o lastnem delu. Eno pa lahko storimo: pritegnemo lahko sodbi kritike, ki je letos skrbno spremljala naše napore in ugotovila, da je letošnja sezona doslej najbolj uspela sezona celjskega gledališča.

Zavedamo se sicer, da marsikaj še ni bilo v redu, zavedamo se, da so letošnji uspehi šele skromen delež, zabetoniran v temelje mladega celjskega gledališča, toda zavedamo se tudi, da smo našli pravo pot. V tem prepričanju nas je potrdilo občinstvo, ki se je v letošnji sezoni presenetljivo pomnožilo in s tem nakazalo, da bo v novi sezoni povečani ansambel moral nadaljevati v tej smeri.

Eno je torej po letošnji sezoni gotovo: celjsko gledališče je našlo pravo pot.

Lojze Filipič

PROBLEMI MLADIH DRAMATIKOV V NEMČIJI

Po letu 1945 v Nemčiji zaman povprašujejo po naraščaju mladih dramatikov in z nekim razočaranjem je treba priznati, da ga ni. Tisti, ki to trdijo, so danes stari okrog 50 let in so v dvajsetih letih tega stoletja doživeli gledališče, ki je bilo v žarišču socialnih in svetovnonazorskih stisk in problemov. Naraščaj, ki so ga pričakovali, je bil 20—30 let mlajši in je vedel o moderni drami le to, da ima politične, se pravi nacistične tendence, kajti sočasno kulturno življenje v zamejstvu mu je bilo hermetično zaprto. Zlom leta petinštiridesetega, ki se je ponovil v milijonih posameznih usod, je globoko vtisnil svoj pečat. Neizmerna in nesmiselna beda je zadala generaciji dvajset- in tridesetletnikov naloge, ki so jih bili nedvomno pripravljeni izpolniti, vendar so proces zdravljenja prestajali resignirano, kajti za ustvarjalno moč je potrebna vera v poslanstvo človeka, ta pa je bila uničena.

To neplodno generacijo je preplavila najbolj diferencirana zamejska dramatika z vsemi izkustvi neprekinjene tradicije, dramatika, ki so ji bile znane vse fineše njene stroke. Le tipaje so se dramatski talenti pričeli učiti, kajti v času notranje in zunanje stiske je bila skepsa do dramatike skoro še večja kot do usode, ki jo je bilo treba predstavljati, kajti ta je spričo resničnosti vedno obleдела. Tu je vzrok, da se je pojavila množica reportažam podobnih gledaliških del brez prave dramske oblike, ki pa so v nekem smislu vendarle izpovedi in ki so sprostila dramske talente. Pokazalo pa se je, da taka drama nima, razen reportažne, nobene druge izrazne vrednosti. Napredek dramatike je postal problematičen. Drama torej ni imela nobene funkcije več: niti družbenopolitično niti svetovnonazorsko ni bilo enotnih stremljenj. Spričo izmaličenja prevzetih in na novo ustvarjenih pojmov o ureditvi sveta je postala drama brezciljna in brezpomembna, bila je le še sredstvo za zabavo in kot taka je capljala za filmom.

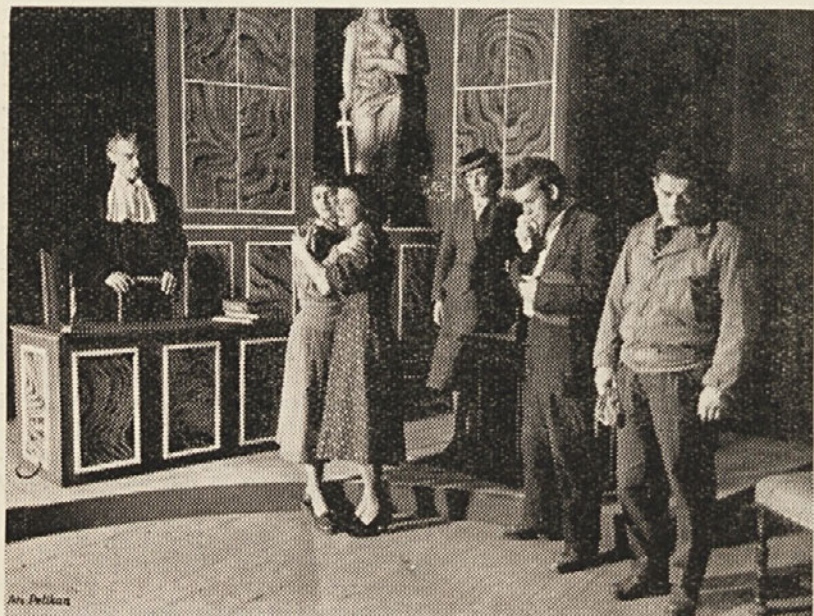
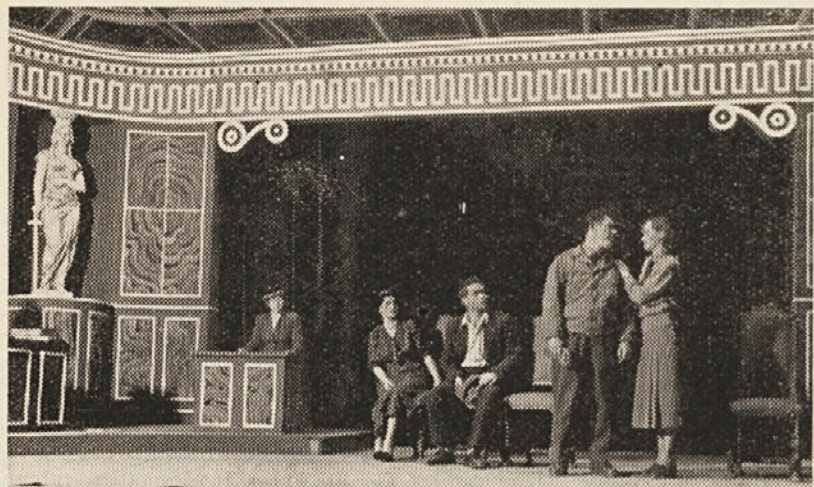
Mladi dramatik, ki so se prebili do tega izkustva, so se posvetili bolj donosnemu pisateljevanju ali pa so se trudili, da bi vskladili to izkustvo s svojo osebno usodo. Odpravili so se na pot iskanja. Iščejo potrditev življenja v kljub nihilizmu in brezupju. Po kaosu iz leta 1945 iščejo red, ki mora biti zanje več kot le politične narave.

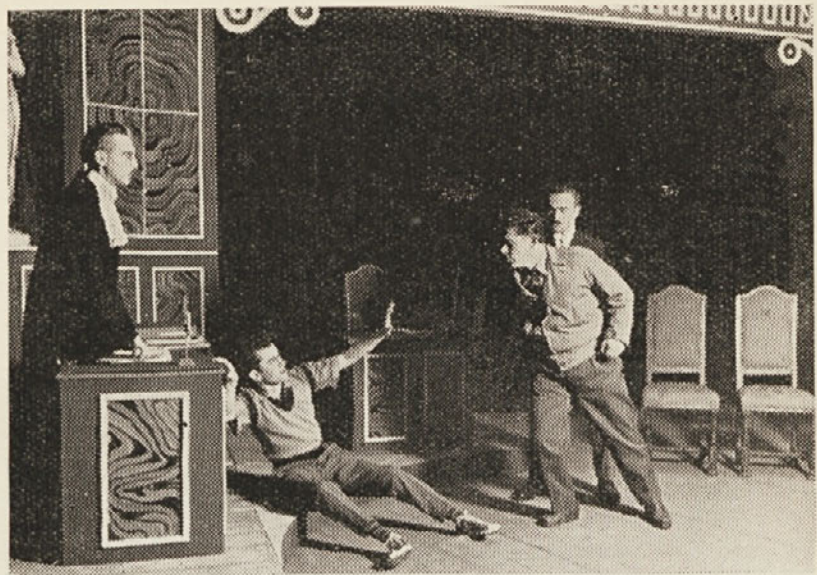
Posebno težko jim je v svetu, ki ceni le življenjski standard, ki je iz kaosa planil v nestalnost, garanje in v živčno prenapetost, ki ji zadošča zabavno gledališče.

Zato je treba pozdraviti dejstvo, da pričenjajo ponekod v Nemčiji posvečati mladim dramatikom določeno pozornost.

Prav od teh mladih dramatikov je odvisen razvoj nemške drame. Njihovi tipajoči poskusi začenjajo buditi občinstvo in mu dajati globljo ali vračati izgubljeno vero v življenje.

Posebej za celjski Gledališki list
napisala nemška književnica
Ingeborg Drewitz,
iz rokopisa prevedla Zora Filipič

POSTOJNSKO GLEDALIŠKO PISMO

Dragi tovariš urednik!

Najbrž se že hudo jeziš, ker Ti tako dolgo ne pišem. Upam, da bo to pismo kljub tiskarniškemu godrnjanju le zagledalo beli dan. Prosil si me, da bi Ti opisal naše življenje in delo v letošnji sezoni. Ker imam dokaj odmerjen čas, bom kratek.

Smo potujoče gledališče. Morda bi bilo resnici bolj prav, če za-pišem natančneje, da se v našem gledališču prelivata dve naravi: po-tujoča in potepuška. Potujoča v tistem urejenem smislu, v katerem si predstavljamo grupo umirjenih gledaliških igralcev, ki jih ne tarejo vremenske neprilike in katerim za to določeni rekviziter točno ob uri ponudi potrebni predmet v roke. V mislih imam razvito in ure-jeno gledališče. Kolikor se z vsakim novim dogodkom približujemo takemu vrhuncu, toliko bolj se odmikamo onemu drugemu — roman-tičnemu potepuštvu, ki ti dan za dnem pripravlja nemajhne težave, ko pa te prebreds, se spominjaš nanje s prijetnim občutkom. Brez skrbi lahko rečem, da je pravi tip našega igralca tisti, ki je rojen v pote-puštvu, ki še pred nedavnim ni vedel, kje bo spal, ko se bo znočilo in si glede tega tudi ni delal posebnih skrbi.

Ne morem nič zato, da se ne bi, kadar razmišljam o našem gle-dališču, spomnil tudi dveh znanih imen: Molière in Lorca. Potujoče gledališče, kajpada! Slovenci pač nimamo takega vzora, zato se zgle-dujemo po tujih. Menda sta bila res prava potepuha, toda bila sta tudi globoka in preprosta, da so ju preprosti gledalci resnično ljubili. Ali je res, da je bila poglavitna lastnost vseh potujočih gledališč — preprostost? Da, to, mislim, zahtevajo gledalci, ki jim govoriš.

Pred nedavnim je nekdo v slovenskem tisku imenoval našo publiko z besedami »zlati ljudje«. Ta oznaka se nanaša predvsem na prvo-bitnost primorskega človeka, ki se druži z ostrim občutkom za laž in resnico, za svobodo in sužnost. Pred takimi gledalci moraš biti pač kar najbolj preprosti.

In še nekaj.

Ko sem pred leti prvič stopil v vaše še nedograjeno gledališče in pogledal na oder, sem bil presenečen. Vame je dihala tako iskrena toplota, da me je nehote prevzelo prepričanje: s tako topliega odra se pač mora razlagati tisto, kar je zares toplo in globoko. Vidiš, tako toplo naj bi bilo tudi naše gledališče. Pri tem ne mislim na našo stavbo, saj nimamo le ene — danes smo tu, jutri tam. Zato pa mora biti topel naš program.

Stojimo pred peto premiero v letošnji sezoni. Maeterlinck: »Stil-mondski župan«. Razumel boš, zakaj smo si izbrali prav tega sub-tilnega Belgijca. Seveda ne gre vse tako, kakor si človek želi. Ustrezna odrska dela pač težko najdeš. Menda bo res najboljši izhod »dra-maturški lov« kakor si v časopisu krstil svoje potovanje v Pariz.

Pregled tekoče sezone pravi: 4 premiere — Schiller: »Kovarstvo in ljubezen«, Nušić: »Pokojnik«, Šestakov-Smasek: »Veliko potovanje« in Sauvajon: »Trinajst jih bo«. Preostaneta nam še dve.

Vem, da je ponos vsakega gledališča tudi visoka številka predstav. Ne, glede tega smo letos nekoliko zaostali, oviralá nas je neizprosna zima. Vsekakor pa jih bo nekaj čez 100.

Z velikim veseljem ti tudi lahko sporočim, da se nam tu v Primorju za gledalce ni treba bati. Zadnjo premiero, ki je bila v oddaljenem kraju, sta po nerodnosti naznanila le dva lepaka. Človek bi se bal, toda mnogi so odhajali domov, ker niso več dobili prostora.

Tako je prekratko opisano naše delo. Mnogo števil in človek bistro glave bi jih lahko obdal z gobokoumnimi besedami. Ker pa vem, da take reči nestrpne gledalce med odmorom kaj malo pritegnejo, sem skušal ukreniti drugače.

J o s i p A r e h
umetniški vodja in dramaturg
»Gledališča za Slovensko Primorje«

F E D O R G R A D I Š N I K
Z G O D O V I N A C E L J S K E G A
G L E D A L I Š K E G A Ž I V L J E N J A
(N A D A L J E V A N J E)

»Ko se je pri koncertu odpela njegova pesem »Bolest-kovač«, priznala mi je muzikalno naobrazena soseda, da jo je kar »mraz obletaval« pri teh rezkih, trdih akordih. Ta pesem je nekak vzgled Lajovičevega načina kompozicije. Vse mu služi edino le smotru, izraziti muzikaličnim potom vsebino teksta. Tekst je spisal moderni nemški pesnik Otto Julius Bierbaum. Skladba je pisana v c-molu v obliki pesmi — nekoliko razširjeni. Ritem je krepak in mogočen, poudarjena mesta v taktih imponujejo kot trdi udarci kladiva v kovačnici. Akordi so rezki, izražujoči bolest. Nobena sentimentalnost ne kazi proizvoda. Prehod med prvim delom pesmi in kodo (koncem) s svojimi pianissimo-akordi izraža trpljenje in tiho resignacijo. Veličasten pa je konec: zmaga trde volje, katero je skovala bolest:

»Ne stare vihar
in mraz ne požge
in rja ne sne,
kar bolest je skovala.«

Posamezni glasovi so polni najkrasnejše logike. Namesto suhoparnega filistrskega spremljevanja z akordi povsod in v vseh glasovih melodije! Kako ognjevito poje n. pr. drugi tenor: »divje sopiha grozne plamene«, ali pa drugi bas: »bolest neusmiljeno kuje srce«. In kako lepo se vjamajo toliko različne melodije posameznih glasov. Prvi tenor, drugi tenor in bas se n. pr. vjamajo tako popolno, da bi bila pesem tudi popolna brez sopranov in altov. Pesem je vseskozi enotna: Motiv prvega takta vlada vseskozi in iz tega je logično izpeljana cela pesem tako, da je vsaka — tudi najmanjša neoriginalnost izključena. — »Bolest-kovač« je mojstrsko delo.

Posamezni poslušalci so jo uživali — večino je pa menda ni razumela. Pesem stoji na oni previsoki umetniški stopnji. Kdor hoče zazreti orla v sinji višini, imeti mora dobro in vajeno oko. Za take skladbe se

mora naše občinstvo šele vzgojiti. Tudi pevcem je delala pesem mnogo preglavic, ker je jako težka in naporna. Čelo »Glasbena Matica« se je je zbala — a menda ne za vedno, ko so ji postali naši pevci pod Lajovičevim vodstvom kos. Pela se je izborno, če pregledamo nekoliko nejasnosti v prehodu.

O St. Mokranjčevem »Rukovietu srbskih narodnih pjesama« pa naj še nekaj spregovorimo. To je venec štirih srbskih narodnih. Prva idilične vsebine: tri dekleta — »mome« — sede ob studencu in podajo potniku hladilne vode, druga pesem poje o krvavi Moravi-reki, tretja o lepi Julijani, sedeči pod cvetočim bezgom, četrta pa je »kolo«, biser ljudske glasbene umetnosti. Narodnih pesmi harmonizirati pravzaprav ni treba, ker so tudi brez harmonizacije umljive in najdejo pot do srca, ker izvirajo iz srca. Narodne pesmi nosijo harmonizacijo že v sebi — samo odkriti in najti jo je treba. Tu pa se s »popravljanjem« premnogo greši. St. Mokranjac pa je to umetniško nalogo izborno pogodil. Njegovi »rukoviet«, katerih je šest, so dosegli v Carigradu na velikem svetovnem konkurenčnem koncertu prvo darilo. S koliko umetnostjo in krasno kontrapunktacijo je zložena n. pr. »Što Morava« — in vendar ima človek popoln vtis narodne pesmi. Nam Slovencem, ki imamo svoje narodne pesmi zgolj iz dveh akordov sestavljene in to vse v durovem tonskem načinu in preprostem ritmu, je popolnoma nerazumljivo, kje je dobil srbski narod te melodije, obstoječe iz tako različnih durovih in molovih načinov in tako različnih ritmov. Občinstvu je »rukoviet« med mešanimi zbori menda najbolj ugajal in se je dvakrat ponavljal. Prednašanje je bilo izborno.

Bodi beseda solistom!

Gospica Jaromila Gerbičeva je takoj s svojim nastopom pridobila občinstvo zase. Pozna se ji v tem izborna šola praškega konservatorija. A njeno petje se da meriti z najstrožjim merilom in tu moramo očitno priznati, da je Slovenci nimamo pevke — vsaj v domovini živeče ne — ki bi ji bila glede dovršenosti prednašanja kos. Njen glas je srednje močan, mil, in posebno v višini tako blago in milo doneč, da bi jo človek kar poslušal. In duša, ki poje iz tega glasu, te gane do dna srca. Ni še dolgo, kar smo slišali na istem mestu drugo umetnico, izšolano na isti šoli, ko zatisnem ob petju Gerbičeve oči in poslušam zamaknjen ta visoki, ljubki, čisti ton, dozdevalo se mi je, da čujem gosli one mlade — Heritesove. — Dve sorodni duši. Sorodni tudi po temperamentu. Ali si more človek misliti več čuta, več dekliške bajne ljubezni kakor je je odmevalo iz krasnega konca Nebdalovih »oči«:

»Svetilo očes je dvoje,
Njega men' in njemu moje.«

Občinstvo je bilo navdušeno, da se ni dalo pomiriti, dokler ni pevkla ponovila te pesmi. Pela je še svojega očeta skladbo »Sklepala roke si« z nežnim čutom in arijo iz »Prodane neveste« z vso umetniško dovršenostjo. Končno, ko jo je občinstvo spet in spet z burnim ploskom vabilo na oder, dodala je še mirno veličastno češko himno. »Kje dom je moj«. — Končno naša sodba: Gdč. Gerbičeva je umetnica po božji milosti in želimo le, da bi nam bila kmalu spet prilika dana slišati jo med seboj.

Dr. Gvidon Sernec je pel težko Löwejevo pesem »Div« in Vilharjevo »Ukazi« prav dobro in žel mnogo priznanja. Njegov lepi, obsežni bariton je prišel do popolne veljave. Fino prednašanje, jasno izgovarjanje besed in dobro premišljena deklamacija povzdigujejo njegovo veljavo kot pevca, ki si zna na tem polju steči še mnogo priznanja. Spremljala ga je na klavirju jako dobro njegova sestra gdč. Mila Sernečeva. Oba želimo še večkrat slišati.

Druga Lajovičeva pesem »Studenček« po našem mnenju ne doseže prve, a tudi ona kaže, kdo ji je oče. Začetek je nekako »neroden« in pesem izgine potem v daljavi kakor potoček, ki žubori čez plan in gine, ne veš kedaj in ne veš kam.

Lajovičeve skladbe so za pevce jako težke. Zaradi svojih tehničnih težav bodo ostale vedno merilo za kakovost pevskih zborov.

Spregovorimo še o g. Lajovicu kot dirigentu. On proučava vsak glas tako, da vsak pevec zase pesem popolnoma zadene in pravilno prednaša, še predno je skupna vaja. Da se vrši izgovarjanje besed točno in enakomerno, uvede primerne cezure, ki se opažajo v celem zboru kot jako eksaktne. Na ta način doseže v kratkem času tako dovršeno soglašanje posameznih glasov, kakor ga na drug način sploh ni mogoče doseči, ali katero dosežejo izvežbani solo-kvarteti samo s tem, da po več let skupaj pojejo in se tako drug drugemu privadijo.

Godba pod vodstvom g. Koruna je igrala ouverturo iz »Figarove svatbe« prav dobro, odločno pa moramo grajati predrugačenje programa koncem koncerta — po vseskozi umetniškemu programu banalen marš, to nikakor ni bilo umestno.

Na dvorišču je igrala potem godba pozno v noč in se je razvila neprisiljena domača zabava, a na licjih si opazil odsev onega zadovoljstva, ki ga daje samo pravi umetniški užitek. — Končamo s sodbo gosp. koncertnega vodje Hubada, ki je čestital »Celjskemu pevskega društvu«, čeč, da ga veseli, da se je pričelo tudi v Celju z resno umetniško glasbo ter pohvalil skladatelja, soliste in zборе.

»Celjsko pevsko društvo« si je spletlo nov lovorjev venec in pokazalo, da ne napreduje samo v dramatikih, temveč tudi v umetnem petju.

O proizvodih drugih skladateljev, ki so bili na programu, kakor F. S. Vilhar, B. Smetana, C. Löwe in dr. A. Dvořak se nam ne zdi umestno in potrebno govoriti mnogo, prestali so kritiko, uživajo več ali manj svetovno priznanje. A da je baš te skladbe izbral, v tem se tudi kaže Lajovičev mojstrski okus. Omenimo naj pa še drugega domačega skladatelja, dr. A. Schwaba. Njegova pesem »Slanica«, zložena na besede Resmanove, je jako ljubka kompozicija v narodnem duhu, z jako spretno harmonizacijo. Izborna prednašana je občinstvu zelo ugajala in je isto gospodu skladatelju burno ploskalo. Upamo, da čujemo spet kmalu kako izmed ljubkih kompozicij dr. Schwaba.

Omenimo, da so dame pele Dvořakov »Prstan«, ter da so Vilharjevi »Proljetni zvuci« krasno prednašani vobče jako ugajali.

Sijajno uspeli koncert je imel velik moralni vpliv tudi na podeželju in so pričeli pevski zbori v Šentjurju, na Vranskem, v Kamniku itd. v svoje programe sprejemati Lajevčeve in dr. Schwabove skladbe, s čemer so vsekakor dvignili raven svojih koncertnih sporedov.

V dramatskem odseku CPD je medtem nastopila kriza, ki je grozila postati prav resna. Na seji, ki je bila dne 20. VIII. 1903, je o tem poročal Rafko Salmič. »Nadaljnje delovanje društva postaja od dne do dne težavnejše, ker vse boljše starejše moči odhajajo iz Celja. Pravkar bodo odšli stebri našega gledališča gg. Fabiani, Korošec, Spindler in Vodnik. Nadalje pa tudi z dosedanjimi sredstvi ni mogoče večjih predstav prirejati, ker primanjkuje garderob in kulis. Treba je napraviti na Posojilnico vlog, v kateri naj se te ovire društvenega delovanja razložijo in se prosi, da se jih pomaga odstraniti bodisi, da se nam prepustijo prostori v brezplačno uporabo, ali da se nas za vsako predstavo z določenim zneskom podpira. — Za prihodnjo sezono sta doslej pripravljeni samo dve igri: »Deset deklet« in »Njen korporal«. Da se dobi primeren repertoar, se pooblasti g. predsednik, da se pelje na društvene stroške v Ljubljano in izbere v arhivu Dramatičnega društva za naš oder primerne igre.«

Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov sporoča, da bo priredilo dne 15. novembra koncert in prosi, da bi dramatski odsek CPD sodeloval s primerno gledališko igro. Prošnji se ugotovi in se določi burka v enem dejanju »Dr. Hribar« (L'Orrange — Anton Trstenjak). Igra, ki jo je režiral R. Salmič, se je dobro obnesla. Sodelovali so: Salmič v vlogi gospoda Radiča, gdč. Dobrškova v vlogi gospe Radičeve, g. Ekar v vlogi Franceta, gdč. Kokoljeva v vlogi Anice, gdč. Šotljeva pa v vlogi Rezičke. Trije Hribarji pa so se razdelili med gg. Megliča, Pahorja in dr. Spikerja.

Gledališki ansambel je zgubil razen že omenjenih moških moči zdaj še Jelo Sernečovo ki se je dne 28. novembra poročila z univerzitetnim profesorjem dr. Matijo Murkom.

Kljub vsem težavam pa neumorni Rafko Salmič ni obupal in že 15. decembra je bila nova premiera: »Valvazorjev trg šte. 15«. O uprizoritvi je objavila »Domovina« naslednje poročilo:

»Reči moramo, da se nismo motili, ko smo trdili, da bode ta igra ugajala našemu občinstvu. In res dvorana »Narodnega doma« je bila polna popolnoma razprodana. Pripomnimo naj tudi, da je bilo občinstvo še dokaj točno, da ni bilo treba predolgo čakati z začetkom. Igra sama sicer nima bogve kake vrednosti, a hitro se menjajoči posamezni prizori vzbujajo dovolj smeha. Za prireditev te igre je treba dobrih, izkušenih igralcev, ki se znajo uživati v svoje vloge, in priznati moramo našemu igralnemu osebju, da je izvršilo svojo nalogo prav častno. Glavna oseba, okrog katere se vrti cela stvar, ali pravzaprav, ki zmeša celo stvar, je postrešček Vid Dermota, okrog njega se razvrste trije zaljubljeni parčki: Anica (gdč. Kokoljeva) in Vrabec (g. Fašček), Julija (gdc. Anka Vrečerjeva) in Jarec (g. Meglič), Emilija (ga. Ekarjeva) in Ciril Trnek (g. dr. Stiker). Anica, hči čevlarskega mojstra Svitoslava Smole (g. Salmič) bi morala vzeti Teodorja Bunko (g. dr. Kukovec), poslastnika štirih hiš, človeka, ki ima srce samo za svojo pipo in povišanje najemnine. Ciril se je na železnici seznanil s svojo damo, katera stanuje v isti hiši kakor Smolá. Dermota meneč, da je ta neznanka Anica, pripelje Janja in Cirila k Smoli, kar je povod celi zmešnjavi. V stanovanju bankirja Trnka (g. Pohar) se stvar še bolj zaplete, a končno se pojasni, da Ciril ni zasledoval Anice, temveč Emilijo. Končno se vse

zmote razrašijo in vsi trije parčki obhajajo zaroko, le Bunka in Dermota ostaneta brez neveste. — Igra je bila takorekoč prva v letošnji sezoni in reči moramo, da je »Celjsko pevsko društvo« vzlic temu, da je izgubilo tekmo letošnjega leta dokaj dobrih svojih moči, zopet pokazalo, da je ostalo v svojih prireditvah na oni stopnji dovršenosti, kako je bilo prejšnja leta, kar je v prvi vrsti zasluga društvenega predsednika g. Salmiča. Da bi ga posebej hvalili, ni potrebno, saj kdor ga je enkrat videl na odru, ve, kaj je g. Salmič našemu narodnemu gledališču. Gca. Kolkoljeva, stara naša znanca na našem odru, je bila prav ljubka Anica, vsa čast ji. Gca. Vrečerjeva je podala ravnokar iz penzionata došlo Julijo kar najboljše in želimo le, da bi jo tudi v bodoče videli na našem odru ne samo kot pevko, kakor večino doslej, temveč tudi kot igralko, kakor v nedeljo. Manjši ulogi sta imeli gca. Micika Wresnikova in ga. Ekarjeva, ki sta bili popolnoma na svojem mestu. Ciril in Jarec sta bila, kakor vedno, izborna, Bunka ni mogel biti boljši in Dermota je tudi dobro mešal. G. Pohar je bil v ulogi bankirja Trneka prav dober. Isto moramo tudi reči o g. Dobršeju kot slugi Robertu v III. in natakarju v I. dejanju, ko mu je drugoval kot drugi natakar g. Dergas. Pepček je bil razposajenec, kakor le zamore biti čevljarski učenec.»

(Nadaljevanje v prihodnjem letniku)

G U S T A V G R O B E L N I K

OB JUBILEJU: REFLEKSIJA O GLEDALIŠKEM ŽIVLJENJU CELJSKIH DIJAKOV

Ko se je leta 1808 ustanavljala celjska gimnazija, še ideja in zgled ljubljanskega jezuitskega šolskega gledališča iz 17. stoletja prav gotovo nista utonila v pozabljenje. Nasprotno: tradicija te — po nosilcih in repertoarju strogo katoliške ustanove, ki si je s posestrino, t. j. s pasionsko igro oo. kapucinov delila zatiranje sleherne priče luteranske dejavnosti, je morala biti še prav živa. Za to govori predvsem dejstvo, da se je »učno in vzgojno vodstvo gimnazije nahajajo v rokah prefekta, ki je bil vedno duhovnik.«¹ Našo domnevo pa nam lahko podpro še drugi oziri, n. pr. bližina ruških verskih iger (1680—1722), ki so se vršile v »tesni zvezi z ruško latinsko šolo«,² dalje prisotnost gimnazijskega učitelja, Ljubljancana Ivana Antona Zupančiča, ki je služboval v Celju od leta 1809 do 1820 in bil znan kot lirik in dramatik,³ za njim pa prisotnost dijakov in nabiralca narodnih pesmi Jožefa Drobniča, poznejšega celjskega gimnazijskega učitelja in pisatelja, zlasti pa režiserja dijaških iger, ne glede tudi na to, da se študentovska bohemska narava, zlasti še spričo zelo majhne šolske obremenitve in pa še nerazvitega smisla za šport,⁴ ni mogla protiviti posnemanju tistih osmih slovenskih študentov, ki so v ljubljanski okolici leta 1857 uprizorjali igro »Raj«, da so z njo vzbujali smeh in krohote ter posnemanju iz pobežlih študentov in vajencev formiranih skupin glumačev in recitatorjev.

Izgledi za dijaško gledališko življenje so bili torej tu. Po organizatorjih, posebno pa po akterjih je mogla to biti slovenska dijaška ak-

¹ To in vse nadaljnje opombe glej stran 456!

tvornost, saj kažejo imena dijakov v razrednih knjigah tedanje dobe, da so docela prevladovali Slovenci.⁵ Drugo pa je vprašanje, ali je šlo tudi za slovenske šolske gledališke nastope, to je za uprizarjanje šolskih iger v slovenskem jeziku.

Sama tedanja šola ne nudi zadostne opore, zakaj šlo je za »latinsko šolo«, v kateri je bilo največ ur odmerjenih latinščini in je bilo samo od dobre volje gimnazijskih učiteljev odvisno, da so svoje dijake zdaj pa zdaj učili tudi slovenskega jezika. Kljub »pomladi narodov«, ki jo je prineslo leto 1848 v prid uvedbe pouka slovenščine, se pogoji s strani šolskega vodstva za slovensko šolsko gledališko predstavo niso prav nič izboljšali, saj za slovenščino večkrat ni bilo posebnega učitelja. A da ta oblika manifestacije slovenskega narodnega bistva ni bila mogoča niti v kasnejši atmosferi znamenitega boja za slovensko nižjo gimnazijo (1860—1894), ki se ni podelila vse do razpada avstroogrske monarhije (1918), je več ko na dlani. Letna šolska poročila,⁶ ki so nam kot najverodostojnejši vir o nekdanjem delu gimnazijskih šolskih kolektivov v posameznih šolskih letih na voljo v tukajšnji Študijski knjižnici, le malo poročajo o tem, kar bi mogli imenovati slovenske šolske gledališke predstave kot sredstva — da se izrazim v jeziku slovenskega profesorja Mihaela Zolgarja — »po katerih človek svoja čutja in misli razodeva.«⁷ To so le šolske proslave raznih jubilejev habsburške c. kr. hiše, »narodnih« praznikov, rojstnih obletnic avstrijskih literarnih velikanov in podobno, pripravljene v stilu takratnih prireditev, se pravi z mešanim umetniškim sporedom: z deklamacijami in glasbenimi nastopi. Od teh šolskih proslav na katerih je bila tu in tam deklamirana, še redkeje pa zapeta tudi kakšna slovenska domoljubna pesem, n. pr. Lovra Tomana Slovenski pozdrav in pesem Očevina na proslavi 25-letnice cesarjeve poroke 1879, omenjam samo proslavo 100-letnice rojstva genija avstrijske poezije in največjega avstrijskega dramatika Fr. Grillparzerja (18. januarja 1891), ker je sicer običajni spored vseboval tudi dramski nastop — edini, ki sem ga zasledil v c. kr. letih celjske gimnazije. Bil je to odlomek iz Grillparzerjevega »Hannibala«, ki so ga odigrali osmošolca Maister (Hannibal) in Pregl (Mago) ter sedmošolec Raschka (Scipio).

Več, a teoretične dramatike odkrivajo po formiranju popolne gimnazije (1851-52) nemške, deloma tudi slovenske šolske in domače naloge, kasneje pa še govorne vaje celjskih višješolcev, zlasti sedmo- in osmošolcev. V nalogah je, ker se le-te običajno naslanjajo na učni načrt, prevladovala nemška dramatika, pač pa so za govorne vaje po letu 1890-91 izbirali snov tudi iz ostale evropske dramatike in gledališke teorije. Zaradi ilustracije navajam samo nekaj primerov, saj so se ti ponavljali deloma zaradi stalnosti učnega načrta, deloma pa (to se tiče zlasti govornih vaj) zaradi študentovske navade, da v olajšanje zadevnega dela radi povzemajo teme svojih prednikov:

Kako so Grki olimpijske igre obhajali? (1865-66); Značaj Elizabetin v Schillerjevi tragediji »Marija Stuart«, Ktero zgodovinsko podlago ima Silvij Pellicova žaligra »Tomaž Mor« (1868-69); In wie ferne ist Schillers Tragödie »Die Jungfrau von Orleans« eine romantische Tragödie?, Charakteristik Alba's nach Göthes Egmont, Kakšen upljiv so imele narodne

igre na Grke? (1869-70); Die Vorfabel zu Lessings »Minna von Barnhelm«, Charakterparallelen zwischen Leicester und Mortimer in Schillers Tragödie »Maria Stuart«, In welchem Verhältniss zur Haupthandlung in »Maria Stuart« steht die Episode von Auftritte und Tode Mortimers?, Über Rudenz in Schiller's »Wilhelm Tell« (1870-71); Charakter des Orest und Pylades nach Göthe's »Iphigenie auf Tauris«, Die Frauen in Schiller's »Wilhelm Tell«, Lessing's Verdienste um die Entwicklung eines deutschen nationalen Drama, O razvoju dramatike helenske (1871-72); Charakter Wallenstein's nach der gleichnamigen Schiller'schen Trilogie, Nachweis dass Mackbeth eine Tragödie sei (1873-74); Die Persönlichkeit des Goethe'schen Egmond im Spiegel seiner Umgebung, Der Gang der Handlung in Schillers Tragödie »Die Jungfrau von Orléans« (1875-76); M. Brutus und Cassius nach Shakespeares »Julius Cäsar« (1876-77); V čem obstoji zamotek in razmotek v igri »Devica Orleanska?« (1878-79); Kaj se godi v dramatski igri »Oba Pikolomina?« Kako se osnuje in razvija dejanje (1890-91); Goethes Götz von Berlichingen und Schillers Karl Moor, Machbeth bei Schiller und Shakespeare, Weshalb kann die »Braut von Messina« als eine Schicksalstragödie bezeichnet werden?, Hamlet und Faust, Ibsen, Molière, Ludwig Anzengruber als Dramatiker (1905-06); Charaktere in »Wallensteins Lager«, Calderon de la Barca, Ferdinand Raimund, Heinrich v. Kleist als Lustspiel-dichter, Grillparzer als Dramatiker, Heinrich v. Collin als Dramatiker, Peter Rosegger, Finžgar: »Divji lovec«, Tolstoj: »Moč teme«, Die Idee der Freiheit in Schillers Dramen (1906-07); Der Bau des Drama (1908-09); Vergleich zwischen Lessings »Emilia Galotti« und Schillers »Kabale und Liebe«, O razvoju slovenske dramatike (1909-10); Gerhard Hauptmann als Dramatiker (1910-11); Der Aufbau Dramas. Moderne Bühnenkunst, Das Wesen des Drama, Das Volksdrama im 16. Jahrhundert (1911-12); Slovenska dramatika (1913-14) itd.

Iz tega, čeprav nepopolnega izpiska tem torej sledi naslednji zaključek: 1. da so se takratni dijaki oficialno in v glavnem seznanjali z nemško vrhunsko dramatikom (Goethe, Schiller, Lessing), kasneje pa tudi z avstrijsko (Grillparzer, Raimund) in 2. da je bilo zanimanje dijakov — sodeč po temah govornih vaj — usmerjeno tudi v ostalo, evropsko dramatikom in gledališko teorijo, da je bilo torej njihovo zanimanje za gledališko umetnost večje, kot pa ga je mogel buditi takratni nacionalistični učni načrt.

Razmeroma široko odprto okno, ki ga je za pogled v svet gledališke umetnosti nudila tedanja šola, pa ni moglo utešiti hrepenenja po neposrednem užitku gledališkega magičnega čara in po gledališču kot »svetišču najvišjih idejnih dobrin in vrednot«. Izpričanih je več samostojnih, pogumnih, vladajočim družbenim in političnim ozirom navkljub rojenih gledaliških akcij, trajne kulturnozgodovinske vrednosti.

Na prvem mestu iz te dobe je krožek tistih navdušenih in narodno zavednih dijakov, ki jih je zbral narodnoubuditeljski idealizem in zgled čitalniške požrtvovalnosti njihovega mentorja Josipa Drobniča, začasnega učitelja latinskih šol na celjski gimnaziji (1849—1851), v dijaško igralsko

družino. Z njo je Drobnič uprizoril vrsto svojih prevodov in priredb takratne dramske literature. Svojim študentom-gledališčnikom se je pridružil še po povratku iz Trsta, ko je opustil idejo novega lista »Triglav«, ker ni kazalo cepiti naših skromnih sil ob izidu Janežičevega »Slovenskega glasnika«, in z njimi nastopil namesto v Celju — v Laškem. Pojav Drobničeve dijaške gledališke družine je takratna kulturna kronika razumljivo spregledala, saj je Drobnič s svojim posvetnim delovanjem stal v progresivnem delu takratne duhovščine, ki je »razvijala buditeljsko ideologijo in vlivala v slovensko ljudstvo narodno zavest« (Sperans), izven nasprotujočega kroga cerkvene gosposke. Ti študentje so morali biti nedvomno hvaležni gledališki naraščaj, saj se mu je požrtvovalni Drobnič po naročilu njegovega somišljenika in prijatelja, žurnalista Davorina Trstenjaka posvetil ne le kot režiser in dramaturg, temveč še posebej kot učitelj »deklamiranja, držanja in obnašanja v njihovih vlogah«. Drobničev dijaški igralski krožek tedaj Gradišnik po pravici imenuje prvo dramatično šolo v Celju⁸, zlasti še, ker je bil njen uspeh opazen tudi v takratnem celjskem gledališču, na izvrstnem igralcu Viktorju Leitmeierju, Drobničevem »bogato nadarjenem učencu«.

Najbrže ni pomagal samo zgled Drobničevega dijaškega gledališča, temveč zagotovo tudi zgled samih gimnazijskih profesorjev, ki so — »iskreni domoljubi« — v letih čitalniškega narodnega gibanja stopili na čitalniški oder kot recitatorji ali pa se vključili v Čitalnico kot njeni funkcionarji (Hafner, Krušič, Lindner), da se je lotil pisanja rodoljubnih čitalniških igrice gimnazijec Mihael Lendovšek, poznejši publicist in urednik (1844—1920). Ni še bil osmošolec, ko je Benjamin Ipavec že lahko predložil na njegov tekst skomponirano spevolgro »Tičnik«, kot prvo slovensko opereto, ljubljanskemu čitalniškemu gledališču (1864), kot osmošolec pa že bil priča krstni predstavi svoje igre »Kteri bo?« na celjskem odru (1866) in istočasno doživel izid v tiskani obliki, razen omenjenih del še izid tretjega igrokaza v petih dejanjih »Mož beseda«.⁹ Gledališki prispevek celjskega dijaka je toliko pomembnejši, ker je v primeru Mihael Lendovšek šlo za delež pri uvajanju slovenske izvirne dramatike. Daši je tudi ta predstavljala samo del narodnih prireditev in bila predvsem zabavnega in šele v drugi vrsti narodno probudnega in vzgojnega značaja,¹⁰ je pomenila vsaj mladostno prizadevanje po nadomestilu prevedenih ali prirejenih del tujerodnega, nemškega drugorazrednega teatra.

Ko se je v celjski Čitalnici po šestdesetih letih prejšnjega stoletja gledališka Muza že izigrala, namesto nje pa zavladal dolgčas in je Levstik »bičal domače konservativce in po dualizmu razbesnele nosilce liberalno-kapitalistične germanizacije« (Slodnjak) ter ob reorganizaciji ljubljanskega Dramatičnega društva opozarjal, »da se zadnja leta meju nami premalo čisla lepoznanstvo in sploh umotvorje,« so baje dijaki v Celju ali njegovi okolici (1870) uprizorili Shakespearovega Hamleta v prevodu Miroslava Malovrha, ki je menda naslovno vlogo tudi igral.¹¹ Četudi ni izgledov, da bi bil Malovrh osrednja oseba te domnevne uprizoritve, saj bi takrat dopolnil še deveto leto starosti (rojen je namreč bil 1861),¹² pa vendar že samo priznanje tega gledališkega dogodka

*

kaže, da tudi celjski dijak ni preslišal Levstikovega napotka, da v gledališkem repertoarju ne kaže zanemarjati trajnih del svetovne literature, odnosno »da je učinkovito orožje zoper sovražno nekulturo vselej samo tako odrsko delo, ki je idejno in umetniško polnovredno« (Filip Kalan).

Nič ni pomagal hrušč in trušč nemških šoviništev po vsem nemškem svetu, oblast je morala kloniti pred slovensko narodno in socialno zavestjo: leta 1895 je celjski dijak dobil slovensko nižjo gimnazijo. V šoli je bil sicer še vedno na prvem mestu nemški pesnik in pisatelj, toda v Celju so se že polagali temelji Narodnega doma, novega žarišča slovenskega narodnega in kulturnega življenja, v zgodovini celjskega gledališča so se začela pisati nova poglavja: Gledališče Celjskega pevskega društva; Rafko Salmič — osrednja osebnost celjskega gledališča; Dramatično društvo... In dasi so šolski disciplinski predpisi najstrože prepovedali dijakom obisk gledaliških predstav, je vendar narodni in kulturni vpliv tedanjih gledališnikov segal tako živo v srca celjskih dijakov, da nam je ta del dobe nacionalnih bojev (1895—1918) dal iz vrste celjskih gimnazijcev cel rod javnih slovenskih gledaliških delavcev: Ivan Prekoršek, Anton Novačan, Fedor Gradišnik, Radovan Brenčič, Rudolf Dobovišek, Stanko Gradišnik, Pavel Strmšek, Stanko Perc, Maks Snuderl, Fran Roš, za njimi pa še France Onič, Niko Kuret in najbrže še kdo — prej in pozneje. Bil je to rod gledaliških organizatorjev, dramatikov, režiserjev, igralcev in gledaliških kritikov, ki se je večidel vzgojil ob dijaškem gledališkem amaterstvu, ki je njihov zrelo delo vnovič dokazalo, da iz amaterske igralske kulture izhaja in se z njo začenja slovenska gledališka kultura sploh.¹³ O njihovem mladostnem gledališkem prizadevanju, gledališki ljubezni in navdušenju ter amaterski tvornosti, govore zaenkrat le skromne beležke. Te drobne, neurejene skice nam prikazujejo celjske dijake, ki niso zamudili nobene predstave v Narodnem domu; ki so jih Salmičeve predstave napotile, da so si preko ljubeznive dunajske tete nabavili otroško gledališče s figurami in kulisami; ki so prevajali pripadajoče igrice in potem v očetovi pisarni sošolcem prirejali predstave; da so se iz tega »otroškega navdušenja« rodile celo prireditve, ki jih je prevzela pod svoje okrilje Čitalnica;¹⁴ ki so se zbirali pri Gradišnikovih, kjer so se tovariši vadili v nastopih za gledališke predstave ali pa so se oglašali pri Brenčičevih, kjer jim je prijatelj prirejal lutkarske predstave;¹⁵ da so se uvrstili v Salmičev gledališki ansambel še pred vstopom v gimnazijo, a kot gimnazijci pa so se začeli uvrščati med dramizatorje in literate in bili organizatorji in nosilci pravega dijaškega gledališča, ki je imelo premiere vsakih 14 dni; ki so zaradi svojega teatra prestajali disciplinske kazni...¹⁶ Vzori in boji teh še danes tvorno delujočih gledaliških pionirjev, njihovih sodelavcev in sopotnikov nedvomno zaslužijo jasnejšo in zgovornejšo besedo, kakor pa so le-ti mimogrede, čeprav od njih samih zapisani fragmenti. Morda nas pa ta ali oni le obogati s svojo sine ira et studio spisano »Spovedjo?« Bila bi album preteklih in dokazilo sedanjih vrednot ter učbenik za ustvarjanje novih.

*

Po stoinsotletnem nesvobodnem življenju v sestavu avstrijskega cesarstva in po štiriletnem brezumnem prelišanju krvi (1914—1918) po vseh avstrijskih bojiščih za nam popolnoma tuje koristi je, glej, zaživela popolna slovenska gimnazija prav v poslopju, za katerega je nemški velekapitalist prisegal, da se v njem nikdar ne bo poučevalo slovensko. Tudi celjski dijak je zaživel v jugoslovanski nacionalni državi. Toda medsebojna tekma meščanskih strank je pospešila diferenciacijo tudi med dijaki, katerih udejstvovanje je zavzelo širši, tudi izvenšolski obseg. Gimnazijska kronika¹⁷ poroča, da so se dijaki združevali od leta 1919 v napredni dijaški organizaciji »Slogi« do 1936-37, od istega leta tudi v Ferijalnem savezu, v Podmladku Rdečega križa, dijaki, ki so svoje delo zasnovali na versko narodni podlagi pa že od leta 1913 v Marijanski kongregaciji, kasneje od 1927-28 do 1931-32 v »Svitu«, v zadnjem desetletju prve jugoslovanske države pa še v Podmladku Jadranske straže, a razen tega tudi v izvenšolskih organizacijah (Sokol), ali le v »kolikor je bilo to dovoljeno po disciplinskih pravilih.«

Nagnjenje za gledališko umetnost zasledimo — razumljivo — tudi v tej dobi, in sicer v dveh oblikah: manj v slovenskih šolskih nalogah, več v dijaških predavanjih ter v programih dijaških društev. Dočim ima prva oblika skoraj izključno obeležje interne, zaradi šolskega reda podvzete in omeni namenjene naloge, je druga izraz odkritih gledališko-umetniških teženj, ki je odjeknila tudi v javnosti kot glasnik bodočega gledališkega naraščaja. Vmes so bili profesorji slovenščine z določenim učnim programom, predpisi o omejenem obisku gledaliških predstav ter notranje, državnim praznikom posvečene šolske proslave s stereotipnim programom: govor... deklamacija... petje... orkester...

Dočim je izbiro tem za slovenske šolske naloge nedvomno narekoval učni načrt, so pri izbiri tem za predavanja in pri njih gostoti odločale profesorjeve smernice in morda še bolj njegov osebni odnos do gledališča. Skladno učnemu načrtu, ki je sodeč po raznih stopnjah nalog v posameznih letih predvideval obravnavo dramatike v šestem razredu, zasledimo med nalogami opis značajev Shakespearovih junakov kot skoraj izključne teme iz svetovne dramske literature, še raje pa teme o gledališču na sploh, n. pr. V gledališču, Gledališče in kino, Odprl se je Talijin hram, Življenje in drama, Na dijaškem stojišču v gledališču in pd., ali pa celo sestavo poljubnega dramskega prizora. Tudi v predavanjih prednjači Shakespear v Macbethom, Beneškim trgovcem, Hamletom, Snom kresne noči in Kraljem Learom kot največkrat se ponavljajočimi temami. Skoraj polovico manjkrat so dijaki predavali o Cankarjevih dramah, še manjkrat pa o antični drami in zgodovini gledališča, kot poslednje pa so jemali v poštev druge svetovne¹⁸ in domače dramatike ter snov iz gledališke prakse (režija, podelski odri).

Živemu zanimanju za teoretično dramatiklo, ki ga zlasti v tridesetih letih pripisujem vzpodbudam profesorjev (Melihar, Liška, Orel), stoji nasproti dijak kot igralec. V dramski sekciji, njegovemu svetovnemu nazoru odgovarjajoča dijaška društva, je našel svojo prvo gledališko »šolo«, z deklamacijami na šolskih proslavah pa doživljal svoje prve »javne nastope«. Tako »Sloga«, ki jo je odlikovalo »vsestransko kulturno delovanje prežeto z nacionalno jugoslovansko idejo,« kakor »Svit«, ki je »ob sodelovanju gg. profesorjev uvajal svoje člane v leposlovje, v

govorništvo, v petje, v glasbo in dramatiko ter v нравno življenje,« poročata, da so bile na sporedu njihovih tedenskih sestankov m. dr. tudi deklamacije, recitacije in dramatični prizori ter predstave lutkovnega gledališča. Pri obeh društvih je bilo vprav delovanje dramskih sekcij najživahnejše. Zahvaljujoč njih vnemi sta društvi svoja poslovna leta zaključevali z javnimi gledališkimi predstavami. Zgled so dali »Svitovci« z uprizoritvami Shakespearovega »Macbetha« (1930), s katerim so gostovali tudi v ptujskem gledališču, s Cankarjevimi »Hlapci« (1931), nato s Hofmannsthalovim »Slehnikom«, vmes pa z akademijami v počastitev decembrskega Marijinega praznika, n. pr. leta 1930, ko so igrali igro »Ivonik«. »Slogaši« so nastopali z lažjim repertoarjem: Manners: »Peg, srček moj« (1933), Averčenko: »Igra s smrtjo« (1935), Medved: »Za pravdo in srce« v Celju in Žalcu (1936), Finžgar: »Divji lovec« v Celju (1936) in v Žalcu (1937) vse v režiji Angelce Sadarjeve, članice Dramatičnega društva, ki je tudi tehnično podprlo predstave »Slogašev«, za razliko od »Svitovcev«, ki so se v gledališkem udejstvovanju naslanjali na katoliško igralsko družino. Slogaško igralsko tradicijo je kasneje povzel Ferijalni savez, ki je pod istim režiserjem uprizoril Connersovo veseloigro »Roksi« (1939) in Meškovo »Mati« (1940). Člani Ferijalnega saveza pa so z gledališkimi predstavami tudi začeli. Iz izvestja za šolsko leto 1929-30 je razvidno, da je FS imel aprila 1930 v Narodnem domu akademijo z deklamacijami, pevskimi točkami, godalnim kvartetom in — šaloigro.

Dijaki, v prvi vrsti oni, ki jih ni zadovoljevalo ozko družbeno in politično obeležje »Sloge« ali »Svita«, zlasti v času fašizacije naše države, ki je odjeknila tudi v mladinskih organizacijah, pa so igrali in nastopali tudi pod drugimi firmami. N. pr. šestošolci letnika 1933-34 pod firmo »Sokola«; ki so v režiji prof. Staneta Meliharja igrali Linhartovega »Matička« najprej v Braslovčah, nato pa v Celju (1934); ali osmošolci istega šolskega leta, ki so v proslavo 90-letnice rojstva Josipa Jurčiča igrali »Desetega brata« v Žalcu in v Celju (1934); isti osmošolci so nastopili z enim dejanjem Cankarjeve »Lepe Vide« in veseloigro v režiji režiserja Milana Košiča tudi na akademiji Podmladka Rdečega križa (1934). Kot gledališniki so dijaki še poleg tega nastopali na akademijah Podmladka Jadranske Straže, n. pr. 1934 dijakinja z baletom iz Tijardovičeve operete »Mala Florammy«; 1935 s podobno točko »Dalmatinski šajkaš«; 1936, ko so nastopili z dramskim prizorom petošolke Perić Rade »Ko sonce zahaja«; ali 1938 z enodejanko Frana Roša »Mornar Tomo« v režiji Angelce Sadarjeve in 1940, ko so igrali Kersnik-Jurčičevo enodejanko »Berite novice« v režiji prof. Tineta Orla.

Kronika dijaških iger pozna tudi izjemen nastop v tujem jeziku. Januarja 1938 so osmošolci, ki jih je pripravil prof. dr. Karel Zelenik, igrali v Mestnem gledališču pod okriljem gimnazije in francoskega krožka francosko veseloigro »Ces dames aux chapeaux verts« (Te dame z zelenimi klobuki) v francoskem jeziku. Z igro so gostovali tudi v Ptuj.¹⁰

Letna šolska poročila poročajo, da so posamezne gledališke predstave in akademije »žele velik moralni in gmotni uspeh,« oziroma da je bil »uspeh v moralnem in gmotnem oziru zelo lep« ter da so čisti dobiček odvajali za »počitniško potovanje ubogih dijakov« ali pa del dobička poklanjali dijaškemu Podpornemu društvu.

Do podrobnosti sestavljen koledar ali indeks dijaških gledaliških predstav, njih prirediteljev in sl., bi nudil v kronističnem ali statističnem pogledu gotovo pestrejšo, toda ne vem, če zato tudi popolnejšo podobo celjskega dijak kot gledališčnika. Splošno izobrazbeni in vzgojni pomen gledališke dejavnosti je težko izmeriti s številkami. One so le zunanji odraz pridnosti njenih nosilcev, eventuelno, če so prav analizirane, še pobuda za nadaljnje ali nove administrativne in organizacijske ukrepe. S temi refleksijami sem hotel le obuditi spomin na tradicionalna dijaška prizadevanja v najbolj človeški umetnosti, h kateri se zatekamo kot k najvernejšemu zrcalu naših umskih, duševnih in telesnih vrlin, k umetnosti, s katero menimo sebe in svojo moč.

- 1 J. Orožen, *Zgodovina Celja III.* del, str. 115.
- 2 J. Glazer, *Verske igre v Rušah*, Slavistična revija 1950, št. 1—2, str. 166.
- 3 Slomšek, kot bivši celjski dijak, ga m. dr. takole opisuje: »Bil je odličen živahen pesnik... Sam vrl govornik, nas je vabil vsak teden po dve uri krasorečja, spčetka nam sam kazal, kako se mora čisto izgovarjati, z glasom vztrajati in padati, kako se z rokami in celim životom ponášati. Ko smo začeli sami poskušati, je vsakemu prijazno povedal napake in nas vabil popravljati, hvalil in naznanjal posebne darove za blagor in slavo domovine...« (Fr. Kovačič, A. M. Slomšek, str. 30.)
- 4 Samo 18 tedenskih ur so redno presedeli v šoli, v četrtek pa so bili prosti ves dan in navadno tudi v torek popoldne. (J. Orožen, o. c. str. 12.)
- 5 J. Orožen, o. c. str. 116.
- 6 *Iuventus Caesareo — Regii Gymnasii Celejani (1832) in Programm des K. K. Gymnasiums zu Cilli 1864—1902 oz. Jahresbericht des K. K. Staatsgymnasiums in Cilli, 1903—1918.*
- 7 Mihael Zolgar, *O slovenskem glagolu*, Programm 1866.
- 8 F. Gradišnik, *Zgodovina celjskega gledališkega življenja*, Gledališki list Ljudskega gledališča, Celje, 1947—48, št. 8, str. 7.
- 9 SBL IV. zvezek, str. 636.
- 10 F. Koblar, *Starejša slovenska drama*, Klasje št. 25, str. 153.
- 11 D. Moravec, *Shakespeare pri Slovencih*, Slavistična revija 1949, št. 1—2, str. 66.
- 12 SBL V. zvezek, str. 38.
- 13 D. Muser, *O dveh osnovnih vprašanjih igralskih skupin*, Socialistična misel 1954, št. 2, str. 72.
- 14 Povedal dr. R. Brenčič v Gledališkem listu Mestnega gledališča Celje 1952—53, št. 8, str. 235 in R. Brenčič, *Savinjski vestnik* z dne 6. VI. 1953.
- 15 Dr. P. Strmšek, *Celjski študent* str. 33.
- 16 T. Orel, *Gledališka pot Fedorja Gradišnika*, Gledališki list Mestnega gledališča 1952—53, št. 8, str. 266.
- 17 *Izvestja drž. realne gimnazije v Celju 1928—1940.*
- 18 Nemške in francoske dramatike (Kleist, Goethe, Schiller, Scribe, Molière, Racine) so deloma prepuščali pouku nemškega oz. francoskega jezika.
- 19 J. Orožen, *Kratka zgodovina celjske I. gimnazije*, Letno poročilo I. gimnazije v Celju 1952, str. 12.

B R A N K O G O M B A Č GOSTOVANJA SLOVENSKIH IN TUJIH GLEDALIŠČ OD LETA 1897 DO 1954

Sezona 1896/1897

1. Verdi Giuseppe: *Rigoletto*. Opera v štirih dejanjih. 14. marca 1897. Režija: J. Nolly, dir.: H. Benišek — S. g. L. (prva slovenska opera v Celju).

2. Po francoskem Miroslav Vilhar: *Igra Pike*. Saloigra v enem dejanju 9. maja 1897. Režija: R. Inemann — (+ Kotzebue-Hostnik: Krojač Fips) — S. g. L.

3. Kotzebue A. (Davorin Hostnik): *Krojač Fips*. Burka s petjem v enem dejanju. 9. maja 1897. Režija: R. Inemann — (+ Vilhar: Igra Pike) — S. g. L.

4. Vrchlický Jaroslav (Fran Gestrin): *V Diogenovem sodu*. Veseloigra v enem dejanju. 7. in 8. avgusta 1897. Režija: R. Inemann — S. g. L. (Otvoritev Narodnega doma).

Sezona 1897/1898

5. Verdi Giuseppe: *Traviata*. Opera v štirih dejanjih. 6. januarja 1898. Režija: J. Nolly, dir.: H. Benišek — S. g. L.

Do sezone 1906—1907 ni bilo nobenih gostovanj.

Sezona 1906/1907

6. Hauptmann Gerhard (J. Wester): *Elga*. Sanjska drama v sedmih slikah. 25. maja 1907. Režija: V. Taborsky — D. g. L.

7. Štolba Josip (Ivan Podgornik): *Na letovišču*. Veseloigra v treh dejanjih. 26. maja 1907. Režija: V. Taborsky — D. g. L.

8. Moser (R. Vrabl) za oder priredil A. C. Danilo: *Huzarji*. Veseloigra v štirih dejanjih. 27. maja 1907. Režija: A. C. Danilo — D. g. L.

Sezona 1907/1908

9. Benstein Henry (Friderik Juvančič): *Tat*. Igra v treh dejanjih. 27. oktobra 1907. Režija: O. Hassen — D. g. L.

10. Schöthan-Kadelburg (I. Vašič): *Dva srečna dneva*. Burka v štirih dejanjih. — 10. novembra 1907. Režija: L. Dragutinović — D. g. L.

11. Lippschütz Leopold in Lother Rudolf (Vladimir Levstik): *Velika srenja*. Veseloigra v treh dejanjih. 19. maja 1908. Režija: L. Dragutinović — D. g. L.

12. Weis Karl (za slov. oder priredil Fran Kobal): *Ob svojem kruhu*. Veseloigra v štirih dejanjih. 20. maja 1908. Režija: *** — D. g. L.

13. Cankar Ivan: *Pohujšanje v dolini šentflorjanski*. Farsa v treh dejanjih. — 21. maja 1908. Režija: L. Dragutinović — D. g. L.

14. Hervé R. R.: *Mamselle Nitouche*. Opera v štirih dejanjih. 23. maja 1908. Režija: Kratochwill, dirigent: H. Benišek — D. g. L.

15. Meško Ksaver: *Na smrt obsojeni*. Dramatske slike koroških Slovencev v treh dejanjih. 24. maja 1908. Režija: L. Dragutinović — D. g. L.

V sezoni 1908/1909 ni bilo gostovanj.

Sezona 1909/1910

16. Maugham W. Somerset (Hinko Nučič): *Sebastijan, veliki knez Georgijski*. Komedija v treh dejanjih. 28. maja 1910. Režija: H. Nučič — D. g. L.

17. Kadelburg-Presber (A. K.): *Črni madež*. Burka v treh dejanjih. 29. maja 1910. Režija: H. Nučič — D. g. L.

18. Milčinski Fran: *Brat Sokol*. Saloigra v enem dejanju. 31. maja 1910. Režija: *** — D. g. L.

Sezona 1910/1911

19. Barrét W. (Minka Govekarjeva). V znamenju kriza. *** 23. aprila 1911. Režija: J. Boc — D. d. M. (Prvo gostovanje mariborskega gledališča).

Sezona 1911/1912

20. Halbe Maks: *Reka*. Drama v treh dejanjih. 4. maja 1912. Režija: H. Nučič — D. g. L.

21. Molnár Fran (***): *Gardist*. Komedija v treh dejanjih. 5. maja 1912. Režija: H. Nučič — D. g. L.

22. Funtek Anton: *Tekma*. Drama v treh dejanjih. 7. maja 1912. Režija: H. Nučič — D. g. L.

V sezoni 1912/1913 ni bilo gostovanj.

Sezona 1913/1914

23. Walter-Stein (***): *Ubogi možiček*. Burka. 8. februarja 1914. Režija: J. Molek — D. d. M.

24. Körner (***): *Maks v skripcih*. *** 7. junija 1914. Režija: M. Skrbinšek. — D. g. L.

25. Czinner (A. Danilo): *Maska satana*. Enodejanka. 9. junija 1914. Režija: M. Skrbinšek (+ Neruda: Nihilistka: Metuljčki) — D. g. L.

26. Neruda (***): *Nihilistka*. Enodejanka. 9. junija 1914. Režija: M. Skrbinšek — (+ Czinner: Maska satana in ***: Metuljčki) — D. g. L.

27. ***: *Metuljčki*. Burka v enem dejanju. 9. junija 1914. Režija: M. Skrbinšek — (Czinner: Maska satana in Neruda: Nihilistka) — D. g. L.

28. Molnár Fran (Milan Skrbinšek): *Vrag*. Komedija v treh dejanjih. 11. junija 1914. Režija: M. Skrbinšek — D. g. L.

Med svetovno vojno od leta 1914 do decembra 1918 ni bilo nobenih gostovanj slovenskih gledališč.

Sezona 1918/1919

29. Nušić Branislav: **Knez od Semberije**. Istorijska scena. 14. decembra 1918. Režija: dr. B. Gavella — (+ Tomić: Novi red) — Hrvatsko kazalište, Zagreb — (Otvoritevna predstava v bivšem nemškem gledališču. Slavnostni govor je imel režiser Rafko Salnič.)

30. Tomić Eugen Josip: **Novi red**. Komedia u tri čina. 14. decembra 1918. Režija: J. Bah — (+ Nušić: Knez od Semberije) — Hrvatsko kazalište, Zagreb.

31. Cankar Ivan: **Jakob Ruda**. Drama v treh dejanjih. 1. marca 1919. Režija: A. Danilo — SNG Ljubljana.

32. Nušić Branislav (Cvetko Golar-Fran Kobal): **Svet**. Komedia v štirih dejanjih. 2. marca 1919. Režija: A. Danilo — SNG Ljubljana.

33. Funtek Anton: **Za hčer**. Enodejanka. 5. in 6. julija 1919. Režija: H. Nučič — (+ Heyersmans: Amnestija) — SNG Ljubljana.

34. Heyersmans H. (Adolf Dobida): **Amnestija**. Karakterna studija. 5. in 6. julija 1919. Režija: H. Nučič — (+ Funtek: Za hčer) — SNG Ljubljana.

35. Ibsen Henrik (po nemškem prevodu prevel Milan Skrbinšek): **Strahovi**. Drama v treh dejanjih. 6. julija 1919. Režija: H. Nučič — SNG Ljubljana.

Sezona 1920/1921

36. Schönherr Karl (Alojz Benkovič): **Satan v ženski**. Drama v petih dejanjih. 6. avgusta 1920. Režija: V. Bratina — SNG Maribor.

Sezona 1921/1922

37. Strindberg Avgust (Adolf Robida): **Smrti ples**. Drama v dveh delih. 18. oktobra 1921 (I. del). — Režija: O. Sest — SNG Ljubljana.

38. Čehov Anton P. (F. Juvančič-J. Vidmar): **Striček Vanja**. Drama v štirih dejanjih. 25. oktobra 1921. Režija: V. Bratina — SNG Maribor.

39. Schönherr Karl (Alojz Benkovič): **Vražja ženska**. Drama v petih dejanjih. 14. marca 1922. Režija: E. Kralj — SNG Ljubljana.

40. Tucić Srgjan (Rade Pregarc): **Golgota**. Drama v treh dejanjih. 11. aprila 1922. Režija: Z. Rogoz — SNG Ljubljana.

41. Strindberg Avgust (Adolf Robida): **Smrti ples**. Drama v dveh delih. 5. maja 1922 (II. del). Režija: O. Sest — SNG Ljubljana.

42. Maugham W. Sommerset (Fran Govekar): **Jack Straw**. Komedia v treh dejanjih. 17. oktobra 1922. Režija: B. Putjata — SNG Ljubljana.

Sezona 1922/1923

43. Ibsen Henrik (Vojeslav Mole): **Hedda Gabler**. Igra v štirih dejanjih. 31. oktobra 1922. Režija: F. Lipah — SNG Ljubljana.

44. Gogolj Nikolaj V. (Ivan Prijatelj): **Revizor**. Komedia v petih dejanjih. 29. novembra 1922. Režija: J. Kovič — SNG Maribor.

45. Petrović Pecija (Josip Pretnar): **Ploha**. Vesela vaška igra v treh dejanjih. 12. decembra 1922. Režija: Z. Rogoz — SNG Ljubljana.

46. Remec Alojzij: **Užitkarji**. Tragedija v treh dejanjih. 9. januarja 1923. Režija: V. Bratina — SNG Maribor.

47. Nušić Branislav: **Običan čovek**. Sala u tri čina. 17. januarja 1923. Režija: B. Tepavac — SNG Maribor — (Slavnostna predstava v srbskem jeziku ob 50-letnici Srpskega narodnega pozorišta).

48. Suhovo-Kobilin Aleksander (Radivoj Peterlin-Petruška): **Svadba Krečinskega**. Komedia v treh dejanjih. 30. januarja 1923. Režija: B. Putjata — SNG Ljubljana.

49. Schöthan F. in P. (Engelbert Gangl): **Ugrabljeni Sabinke**. Burka v štirih dejanjih. 27. februarja 1923. Režija: B. Putjata — SNG Ljubljana.

50. Schönherr Karl (Silvester Skerlj): **Ono. ***** (Datum ni ugotovljeno) Režija: V. Bratina — SNG Maribor.

51. Ogrizović Milan (Anton Funtek): **Hasanaginica**. Drama v treh dejanjih. 24. aprila 1923. Režija: Z. Rogoz — SNG Ljubljana. (V vlogi Hasanage gostoval član zagrebškega Hrvatskega kazališta, Marković.)

52. Braeco Roberto (Valo Bratina): **Prava ljubezen**. Dialog v treh dejanjih. 25. junija 1923. Režija: V. Bratina — SNG Maribor.

Sezona 1923/1924

53. Petrović Pecija (Milan Skrbinšek): **Mrak**. Drama v treh dejanjih. 29. in 30. oktobra 1923. Režija: M. Skrbinšek — SNG Ljubljana.

54. Wildgans Anton (Osip Sest): **Ljubezen**. Tragedija v petih dejanjih. 20. novembra 1923. Režija: O. Sest — SNG Ljubljana.

55. Lunaček Vladimir: **Ilirci. ***** 25. januarja 1924. Režija: B. Tepavac — SNG Maribor.

56. Ibsen Henrik (Vojeslav Mole): **Gospa z morja**. Igra v petih dejanjih. 12. januarja 1924. Režija: O. Sest — (dve predstavi) — SNG Ljubljana.

57. Savoir Alfred (Fran Šturm): **Osma žena**. Komedia v treh dejanjih. 19. februarja 1924. Režija: B. Putjata — SNG Ljubljana.

58. Langer František (Osip Sest): **Kamela skozi uho šivanke**. Veseliga v treh dejanjih. 10. marca 1924. Režija: Z. Rogoz — (2 predstavi) — SNG Ljubljana.

59. Knoblauch Edvard (Franc Albrecht): **Favn**. Komedia v treh dejanjih. 1. in 22. aprila 1924. Režija: O. Sest — SNG Ljubljana.

60. Jalen J.: **Dom. ***** 29. aprila 1924. Režija: F. Lipah — SNG Ljubljana.

61. Molnár Franc (Milan Skrbineš): **Vrag**. Igra v treh dejanjih. 17. junija 1924. Režija: M. Skrbineš — SNG Ljubljana.

Sezona 1924/1925

62. Tolstoj Lev N. (Minka Govekarjeva): **Moč teme ali En prstek zapleten, ves ptiček izgubljen**. Drama v petih dejanjih (6 slikah). 14. oktobra 1924. Režija: J. Osipović — SNG Ljubljana.

63. Nušić Branislav (Fran Govekar): **Narodni poslanec**. Veseloigra v treh dejanjih. 24. oktobra 1924. Režija: V. Bratina — SNG Maribor.

64. Pirandello Luigi (Ivo Sorli): **Šest oseb išče avtorja**. Komedia v zarodu. 4. novembra 1924. Režija: O. Sest — SNG Ljubljana.

65. Bahr Hermann (Fran Kobal): **Otroci**. Komedia v treh dejanjih. 21. novembra 1924. Režija: J. Kovič — SNG Maribor.

66. Nušić Branislav (Josip Vidmar): **Sumljiva oseba**. Komedia v dveh dejanjih. 9. decembra 1924. Režija: Z. Rogoz — SNG Ljubljana.

67. Dostojevski Fedor M. — Putjata Boris (Josip Vidmar): **Stričkov sen**. Komedia v dveh dejanjih (4. slikah). 3. marca 1925. Režija: B. Putjata — SNG Ljubljana.

68. Ibsen Henrik (Ethin Kristan): **Rosmersholm**. Drama v štirih dejanjih. 10. marca 1925. Režija: Marija Vera — SNG Ljubljana.

69. Petrović Pecija: **Cvor**. Sala u tri čina. 8. maja 1925. Režija: J. Ivakić — Hrvatsko kazalište, Zagreb.

70. Verdi Giuseppe: **Traviata**. Opera v treh dejanjih. 26. maja 1925. Režija in dir.: A. Mitrović — SNG Maribor.

Sezona 1925/1926

71. Massenet J.: **Manon**. Opera v štirih dejanjih. 22. novembra 1925. Režija in dir.: M. Polić — SNG Ljubljana.

72. Petrović Pecija: **Vragolije**. Tri jednočinke. 8. decembra 1925. Režija: *** — Hrvatsko kazalište, Zagreb.

73. Goethe Johann Wolfgang von (Fran Albrecht): **Ifigenija na Tavridi**. Dramska pesnitev v petih dejanjih. 27. januarja 1926. Režija: Marija Vera — SNG Ljubljana.

74. Manners Hartey J. (Osip Sest): **Pecija mojega srca**. Veseloigra v treh dejanjih. 26. februarja 1926. Režija: Milan Skrbineš — SNG Ljubljana.

75. Puccini Giacomo: **Tosca**. Opera v treh dejanjih. 19. marca 1926. Režija in dir.: M. Polić — SNG Ljubljana.

76. Shaw Bernard George (Milan Skrbineš): **Obrt gospe Warrenove**. Drama v štirih dejanjih. 27. aprila 1926. Režija: M. Skrbineš — SNG Ljubljana.

77. Pirandello Luigi (Silvester Škerlj): **Henrik IV**. Tragedija v treh dejanjih. 4. maja 1926. Režija: O. Sest — SNG Ljubljana.

78. O'Neill Eugene (Oton Zupančič): **Ana Christie**. Drama v treh dejanjih. 11. maja 1926. Režija: P. Golia — SNG Ljubljana.

79. Shakespeare William (Oton Zupančič): **Kar hočete**. Komedia v petih dejanjih. 18. maja 1926. Režija: O. Sest — SNG Ljubljana.

Sezona 1926/1927

80. Molière Jean Baptiste (Friderik Juvančič): **Skopuh** (L' avare). Komedia v petih dejanjih. 19. oktobra 1926. Režija: O. Sest — SNG Ljubljana.

81. Hilbert Jaroslav (Fran Albrecht): **Drugi breg**. Drama v treh dejanjih. 26. oktobra 1926. Režija: M. Skrbineš — SNG Ljubljana.

82. Romaines Jules (Franc Sturm): **Doktor Knock ali Triumf medicine**. Komedia v treh dejanjih. 4. novembra 1926. Režija: O. Sest — SNG Ljubljana.

83. Anzengruber Ludvik (Alojz Benkovič): **Slaba vest**. Ljudska igra v štirih dejanjih. 9. novembra 1926. Režija: M. Pugelj — SNG Ljubljana.

84. Galsworthy John (Oton Zupančič): **Joy**. Igra v treh dejanjih. 14. decembra 1926. Režija: M. Pugelj — SNG Ljubljana.

85. Goldoni Carlo (Vladimir Knaflič): **Mirandolina** (Pri lepi krčmarici — La locandiera). Komedia v treh dejanjih. 8. marca 1927. Režija: M. Pugelj — SNG Ljubljana.

86. Courteline Georges (Vladimir Levstik): **Boubouroche**. Komedia v dveh dejanjih. 15. marca 1927. Režija: M. Pugelj (+ Courteline: Stalni gost) — SNG Ljubljana.

87. Courteline Georges (Fran Sturm): **Stalni gost**. Komedia v enem dejanju. 15. marca 1927. Režija: M. Pugelj (+ Courteline: Buobouroche) — SNG Ljubljana.

Sezona 1927/1928

Nobenih dramskih in opernih gostovanj.

Sezona 1928/1929

88. Fulda Ludvik (Jože Kovič): **Ognjenik**. Veseloigra v štirih dejanjih. 16. oktobra 1928. Režija: J. Kovič — SNG Maribor.

89. Zola Emile (***): **Therese Raquin**. *** 2. novembra 1928. Režija: J. Kovič — SNG Maribor.

90. Jones Sidney: **Gejša**. Opereta v treh dejanjih. 14. novembra 1928. Režija: A. Harastovič, dir.: L. Herzog — SNG Maribor.

91. A. Engel - J. Horst: **Adieu Mimi**. Opereta v treh dejanjih. 6. in 9. decembra 1928. Režija: A. Harastovič, dir.: L. Herzog — SNG Maribor.

92. Jones Sidney: **Gejša**. Opereta v treh dejanjih. 8. in 9. decembra 1928. Režija: A. Harastovič, dir.: L. Herzog — SNG Maribor.

93. Hašek J. - Brod M. - Reiman Hans (Osip Sest): **Dobri vojak Švejk**. Njegove pustolovščine v štirinajstih slikah. 8. decembra 1928. Režija: J. Kovič — SNG Maribor.

94. Berstl Julij (Anta Kovačičeva): **Dover—Calais**. Komedia v treh dejanjih. 9. januarja 1929. Režija: J. Kovič — SNG Maribor.

95. E. Kalman: **Jesenski manever**. Opereta v treh dejanjih. 10. marca 1929. Režija: A. Harastovič, dir.: L. Herzog — SNG Maribor.

96. E. Kalman: **Bajadera**. Opereta v treh dejanjih. 10. marca 1929. Režija: A. Harastovič, dir.: L. Herzog — SNG Maribor.

97. Risto Savin: **Lepa Vida**. Opera v štirih dejanjih. 7. aprila 1929. Režija in dir.: M. Polič — SNG Ljubljana.

98. Nicodemi Dario (Ivan Gruden): **Učiteljica**. Komedia v treh dejanjih. 10. aprila 1929. Režija: J. Kovič — SNG Maribor.

99. Shakespeare William (Ivan Cankar - Oton Zupančič): **Romeo in Julija**. 16. aprila 1929. Režija: R. Pregarc — SNG Maribor.

100. Maeterlinck Maurice (Alfonz Gspan): **Stilmondski župan**. Drama v treh dejanjih. 26. aprila 1929. Režija: C. Debevec — SNG Ljubljana (poslovilna predstava ž. Rogoza).

101. Görner C. M.: **Janko in Metka**. Bajna igra s petjem in godbo v treh slikah. 16. aprila 1929. Režija: P. Rasberger — SNG Maribor.

102. Lehár Franz: **Grof Luksemburški**. Opereta v treh dejanjih. 26. maja 1929. Režija: A. Harastovič, dir.: L. Herzog — SNG Maribor.

103. Nedbal Oskar: **Poljska kri**. Opereta v treh dejanjih. 29. maja 1929. Režija: P. Rasberger, dir.: L. Herzog — SNG Maribor.

104. Fodor Ladislav (Jože Kovič): **Revna kot cerkvena miš**. Veseloigra v treh dejanjih. 21. junija 1929. Režija: J. Kovič — SNG Maribor.

Sezona 1929/1930

105. Cankar Ivan: **Pohujšanje v dolini Sentflorjanski**. Farsa v treh dejanjih. 16. oktobra 1929. Režija: J. Kovič — SNG Maribor.

106. Lehár Franz: **Piskrovez**. Opereta v treh dejanjih. 4. novembra 1929. Režija: A. Harastovič, dir.: L. Herzog — SNG Maribor.

107. Zapoljska Gabrijela (Fran Kobal): **Moral gospe Dulske**. Komedia v treh dejanjih. 17. novembra 1929. Režija: V. Skrbinšek — SNG Maribor.

108. Pagnol Marcel (Osip Sest): **Velika abeceda uspeha**. Komedia v štirih dejanjih. 4. decembra 1929. Režija: J. Kovič — SNG Maribor.

109. Dobovišek dr. Rudolf: **Radikalna kura**. Komedia v treh dejanjih. 12. januarja in 19. februarja 1930. Režija: J. Kovič — SNG Maribor.

110. Granichstädten Bruno: **Orlov**. Opereta v treh dejanjih. 12. januarja 1930. Režija: A. Harastovič, dir.: L. Herzog — SNG Maribor.

111. Ostrovski Aleksander: **Siromaštvo ni sramota**. Komedia. 25. januarja 1930. Režija: Hudožestvenega teatra — Moskva.

112. Cavallet G. A. de - Flers Robert de - Rey Etienne (Rado Pregarc): **Lepa pustolovščina** (La belle aventure). Komedia v treh dejanjih. 5. februarja 1930. Režija: Po R. Pregarcu - V. Skrbinšek — SNG Maribor.

113. Andre de Lord - Pierre Chaine (Vladimir Kralj): **Naš gospod župnik**. Veseloigra v petih dejanjih. 12. marca 1930. Režija: J. Kovič — SNG Maribor. (Proslava 25-letnice umetniškega delovanja J. Daneša.)

114. Przybyszewsky Stanislaw (***) : **Sneg**. Drama v štirih dejanjih. 26. marca 1930. Režija: J. Kovič — SNG Maribor.

115. Raynal Paul (Oton Zupančič): **Grob neznanega vojaka**. Tragedija v treh dejanjih. 2. aprila 1930. Režija: C. Debevec — SNG Ljubljana.

116. Strauss Johann: **Netopir**. Opereta v treh dejanjih. 9. aprila 1930. Režija: V. Skrbinšek, dir.: L. Herzog — SNG Maribor.

117. Novačan dr. Anton: **Herman Celjski**. Drama v petih dejanjih. 3. in 4. maja 1930. Režija: J. Kovič — SNG Maribor.

118. Parma Viktor: **Carličine Amazonke**. Opereta v treh dejanjih. 4. maja 1930. Režija: P. Rasberger, dir.: L. Herzog — SNG Maribor.

119. Snuderl Maks: **Pravljica o rajski ptici**. Drama v treh dejanjih. 5. junija 1930. Režija: V. Skrbinšek — SNG Maribor.

Sezona 1930/1931

120. Maugham Somerset (Ciril Debevec): **Sveti plamen**. Igra v treh dejanjih. 3. februarja 1931. Režija: M. Skrbinšek — SNG Maribor.

121. Nušić Branislav (Fran Albrecht): **Gospa ministrica**. Sala v štirih dejanjih. 10. februarja 1931. Režija: F. Lipah — SNG Ljubljana.

122. Gogolj Nikolaj V.: **Revizor**. Komedia v petih dejanjih. 1. marca 1931. Režija: Pavlova-Rakitina-Grečeva — Gostovanje skupine umetnikov Hudožestvenega teatra — Moskva.

123. Lipah Fran: **Glavni dobitnik**. Komedia v treh dejanjih. 17. marca 1931. Režija: F. Lipah — SNG Ljubljana.

124. Andrejev Leonid N. (Osip Sest): **Mladoletje** (Dnevi našega življenja). Igra v štirih dejanjih. 21. aprila 1931. Režija: P. Golja — SNG Ljubljana.

125. Smetana Bedřich: **Prodana nevesta**. Komična opera v treh dejanjih. 3. maja 1931. Režija: B. Krivecki, dir.: A. Balatka — SNG Ljubljana.

Sezona 1931/1932

126. Cankar Ivan: **Kralj na Betajnovi**. Drama v treh dejanjih. 20. oktobra 1931. Režija: C. Debevec — SNG Ljubljana.

127. Lehár Franz: **Zemlja smehljaja**. Opereta v treh dejanjih. 11. marca 1932. Režija: J. Trbuhovič, dir.: L. Herzog — SNG Maribor.

128. Langer František (Jože Kovič): **Spreobrnitev Ferdiša Pištore**. Komedia v treh dejanjih. 2. junija 1932. Režija: J. Kovič — SNG Maribor.

Sezona 1932/1933

129. Cankar Ivan: **Za narodov blagor**. Komedia v štirih dejanjih. 12. oktobra 1932. Režija: J. Kovič — SNG Maribor.

130. Kreft dr. Bratko: **Celjski grofje**. Drama iz življenja srednjeveških fevdalcev, katerim so tlačani naši predniki, v petih dejanjih. 11. in 12. novembra 1932. Režija: J. Kovič — SNG Maribor.

131. Lehár Franz: **Friderika**. Opereta v treh dejanjih. 12. novembra 1932. Režija: V. Skrbinšek, dir.: L. Herzog — SNG Maribor.

132. Rostand Maurice (Osip Šest): **Vest**. Igra v treh dejanjih. 25. januarja 1933. Režija: C. Debevec — SNG Maribor.

133. Kalman Emerik: **Grofica Marica**. Opereta v treh dejanjih. 14. marca 1933. Režija: A. Harastovič, dir.: L. Herzog — SNG Maribor.

Sezona 1933/1934

134. Scheinpflugova Olga (Fran Govekar): **Okence**. Veseloigra v štirih dejanjih. 10. oktobra 1933. Režija: O. Šest — SNG Ljubljana.

135. Krleža Miroslav (Josip Vidmar): **V agoniji**. Drama v dveh dejanjih. 24. oktobra 1933. Režija: dr. B. Gavella — SNG Ljubljana.

136. Werner Viljem (Fran Bradač): **Pravica do greha**. Veseloigra v štirih dejanjih. 21. novembra 1933. Režija: dr. Bratko Kreft — SNG Ljubljana.

137. Molière Jean Baptiste (Oton Zupančič): **Tartuffe** (Le Tartuffe). Komedia v petih dejanjih. 12. decembra 1933. Režija: dr. B. Gavella — SNG Ljubljana.

138. Juskjevič Semjon (Boris Zihner): **Gospod Sonjkin in njegova sreča**. Komedia v treh dejanjih. 23. januarja 1934. Režija: O. Šest — SNG Ljubljana.

139. Klabund — po Takedi Izumi (Fran Albrecht): **Praznik cvetočih češenj**. Japonska igra v dveh delih (5 slikah). 20. februarja 1934. Režija: C. Debevec — SNG Ljubljana.

140. Lichtenberg Viljem (Osip Šest): **Karjera kanclista Winziga**. Komedia v treh dejanjih. 13. marca 1934. Režija: dr. B. Kreft — SNG Ljubljana.

141. Dostojevski Fjodor M. - Debevec Ciril: **Bratje Karamazovi**. Osem slik iz romana, po prevodu Vladimira Levstika. 24. aprila 1934. Režija: C. Debevec — SNG Ljubljana.

Sezona 1934/1935

142. Hofmannsthal Hugo von (Oton Zupančič): **Slehernik**. Misterij o življenju in smrti bogatina Slehernika. 1. in 2. septembra 1934. Režija: O. Šest — SNG Ljubljana. (Predstavi na trgu pred Marijino cerkvijo).

143. Strindberg August (Ciril Debevec): **Velika noč**. Pasijonska igra v treh dejanjih. 20. novembra 1934. Režija: C. Debevec — SNG Ljubljana.

144. Achard Marcel (Fran Albrecht): **Migo, dekletje z Montparnasa**. Ljubezenska zgodba pariškega dekleta v treh dejanjih. 4. decembra 1934. Režija: O. Šest — SNG Ljubljana.

145. Scheinpflugova Olga (Fran Govekar): **Gugalnica**. Deflacijska veseloigra v štirih dejanjih (7 slikah). 18. decembra 1934. Režija: M. Skrbinšek — SNG Ljubljana.

146. Dickens Charles - Francmesnil L. de (Ivo Šorli): **Cvrček za pečjo**. Božična pripovedka v treh dejanjih. 8. januarja 1935. Režija: C. Debevec — SNG Ljubljana.

147. Frank Bruno (Fran Lipah): **Vihar v kozarcu**. Komedia v treh dejanjih. 22. januarja 1935. Režija: Fran Lipah — SNG Ljubljana.

148. Zweig Stefan (Friderik Juvančič): **Sromakovo jagnje**. Tragikomedia v treh dejanjih (8 slikah). 8. februarja 1935. Režija: dr. B. Kreft — SNG Ljubljana.

149. Šorli dr. Ivo: **Blodnji ognji**. Igra v treh dejanjih. 12. marca 1935. Režija: M. Skrbinšek — SNG Ljubljana.

150. Wilde Oscar (Fran Albrecht): **Bum-bury**. Trivialna komedia za razne ljudi v treh dejanjih. 8. aprila 1935. Režija: O. Šest — SNG Ljubljana.

151. Bratko dr. Kreft: **Kreature** (Malo-meščani). Vesela slovenska legenda v treh dejanjih. 16. aprila 1935. Režija: dr. B. Kreft — SNG Ljubljana.

152. Krleža Miroslav (Fran Albrecht): **Gospoda Glembojevi**. Drama v treh dejanjih iz življenja zagrebške patricijske družine. 30. aprila 1935. Režija: dr. B. Gavella — SNG Ljubljana.

153. Nušič Branislav (Josip Vidmar): **Zalujoči ostali**. Komedia v treh dejanjih. 21. maja 1935. Režija: dr. B. Kreft — SNG Ljubljana.

154. Begović Milan (Pavel Golia): **Brez tretjega**. Drama v treh dejanjih. 27. maja 1935. Režija: O. Šest — SNG Ljubljana.

155. Linhart Anton Tomaž: **Veseli dan ali Maticek se ženi**. Komedia v petih dejanjih. 23. junija 1935. Režija: dr. B. Gavella — SNG Ljubljana.

Sezona 1935/1936

156. Golia Pavel: **Bratomor na Metavi**. Ljudska zaloigra v šestih slikah. 15. novembra 1935. Režija: C. Debevec — SNG Ljubljana.

157. Bahr Hermann (Fran Kobal): **Otroci**. Komedia v treh dejanjih. 3. decembra 1935. Režija: dr. B. Kreft — SNG Ljubljana.

158. Cesar von Arx (Fran Albrecht): **Izdaja pri Novari**. Drama v treh dejanjih. 17. decembra 1935. Režija: P. Male — SNG Ljubljana.

159. Schurek Pavel - Sassmann Hans (Bojan Stupica): **Pesem s ceste**. Igra s petjem in godbo v treh dejanjih. 4. februarja 1936. Režija: B. Stupica — SNG Ljubljana.

160. Shaw Bernard (Fran Albrecht): **Kako zabogaš**. (Hiše gospoda Sartoriusa.) Igra v treh dejanjih. 12. februarja 1936. Režija: B. Stupica — SNG Ljubljana.

161. Hamik A. — Po Roseggerjevi noveli (Matej Smalc): **Vesela božja pot**. Veselo igra v treh dejanjih. 3. marca 1936. Režija: O. Sest — SNG Ljubljana.

162. Wildgans Anton (Fran Albrecht): **Dies irae**. Tragedija v petih dejanjih. 17. marca 1936. Režija: C. Debevec — SNG Ljubljana.

163. Švarkin V. (Oton Berkopec): **Tuje dete**. Komedia v treh dejanjih. 24. marca 1936. Režija: B. Stupica — SNG Ljubljana.

164. Galsworthy John (Olga Škerl-Grahorjeva): **Družinski oče**. Komedia v treh dejanjih. 7. aprila 1936. Režija: dr. B. Kreft — SNG Ljubljana.

165. Vesnić Radovan (Josip Vidmar): **Gospinski dom**. Tragikomedia v treh dejanjih. 21. aprila 1936. Režija: O. Sest — SNG Ljubljana.

166. Lavary Emmet (Po Friderichu Schreyvoglu prevlel Jože Pogačnik): **Prva legija**. Drama iz jezuitskega življenja v treh dejanjih. 28. aprila 1936. Režija: C. Debevec — SNG Ljubljana.

167. Ostrovski Aleksander N. (Vladimir Borštnik): **Gozd**. Komedia v petih dejanjih. 12. maja 1936. Režija: dr. B. Kreft — SNG Ljubljana.

168. Besier Rudolf (Fran Albrecht): **Tiran**. Drama v petih dejanjih. 26. maja 1936. Režija: M. Skrbinec — SNG Ljubljana.

169. Lichtenberg Viljem (Matej Smalc): **Mladi gospod šef**. Veselo igra v treh dejanjih. 9. junija 1936. Režija: O. Sest — SNG Ljubljana.

170. Vermeill Louis (Pavel Golia): **Seštrčna iz Varšave**. Veselo igra v treh dejanjih. 18. junija 1936. Režija: P. Golia — SNG Ljubljana.

Sezona 1936/1937

171. Puccini Giacomo: **Madame Butterfly**. Opera v treh dejanjih. 14. oktobra 1936. Režija: Niko Stritof, dir.: Niko Stritof — SNG Ljubljana.

172. Ivan Cankar: **Za narodov blagor**. Komedia v treh dejanjih. 30. oktobra 1936. Režija: B. Stupica — SNG Ljubljana.

173. Hamik A. — po Roseggerjevi noveli (Matej Smalc): **Vesela božja pot**. Veselo igra v treh dejanjih. 13. oktobra 1936. Režija: O. Sest — SNG Ljubljana.

174. Langer František (B. Urbančič): **Konjeniška patrola**. Igra v treh dejanjih. 24. novembra 1936. Režija: dr. B. Kreft — SNG Ljubljana.

175. Golia Pavel: **Uboga Ančka**. Igra za otroke v šestih slikah. 4. decembra 1936. Režija: O. Sest — SNG Ljubljana.

176. Werner Viljem (Josip Vidmar): **Na ledeni plošči**. Komedia v treh dejanjih. 4. decembra 1936. Režija: C. Debevec — SNG Ljubljana.

177. Somin W. O. (Bojan Stupica): **Atentat**. Drama v treh dejanjih. 19. februarja 1937. Režija: M. Skrbinec — SNG Ljubljana.

178. Verdi Giuseppe: **Traviata**. Opera v petih dejanjih. 13. aprila 1937. Režija: dr. B. Kreft, dir.: N. Stritof — SNG Ljubljana.

179. Beneš Jara: **Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron**. Opereta v treh dejanjih. 6. maja 1937. Režija: Vera Balatkova, dir.: A. Neffat — SNG Ljubljana.

180. Mascagni P.: **Cavalleria rusticana**. Opera v enem dejanju. 23. maja 1937. Režija: O. Sest, dir.: D. Švara — SNG Ljubljana.

Sezona 1937/1938

181. Fodor Ladislav (Fran Albrecht): **Matura**. Igra v treh dejanjih. 8. oktobra 1937. Režija: C. Debevec — SNG Ljubljana.

182. Kienzl V.: **Evangeljnik**. Opera v dveh dejanjih (treh slikah). 22. oktobra 1937. Režija: O. Sest, dirigent: N. Stritof — SNG Ljubljana.

183. Nušić Branislav (Dornik): **Dr. Komedia** v treh dejanjih. 5. novembra 1937. Režija: dr. B. Kreft — SNG Ljubljana.

184. Strindberg Avgust (Ferdo Kozak — Fran Albrecht): **Gospodična Julija**. Tragedija v enem dejanju. 16. novembra 1937. Režija: B. Stupica — (+ Čehov [Albrecht]: Snubač) — SNG Ljubljana.

185. Čehov Anton (Fran Albrecht): **Snubač**. Sala v enem dejanju. 16. novembra 1937. Režija: B. Stupica — (+ Strindberg [Kozak-Albrecht]: Gospodična Julija) — SNG Ljubljana.

186. Rossini Gioachino: **Seviljski brivec**. Opera-buffo v dveh dejanjih. 26. novembra 1937. Režija: ***, dir.: *** — SNG Ljubljana.

187. Hemar Marjan (Ciril Kosmač): **Firma**. Komedia v treh dejanjih. 14. decembra 1937. Režija: C. Debevec — SNG Ljubljana.

188. Kadelburg Gustav (Bojan Stupica): **Šimkovi**. Komedia v treh dejanjih. 25. januarja 1938. Režija: B. Stupica — SNG Ljubljana.

189. Zupančič Oton: **Veronika Deseniška**. Tragedija v petih dejanjih. 8. februarja 1938. Režija: C. Debevec — SNG Ljubljana.

190. Čapek Karl (Fran Albrecht): **Bela bolezen**. Drama v treh dejanjih. 22. februarja 1938. Režija: C. Debevec — SNG Ljubljana.

191. Golja Pavel: **Sneguljčica**. Starodavna pravljica v novih stihih v osmih slikah. 15. marca 1938. Režija: C. Debevec — SNG Ljubljana.

192. Benedetti Aldo (Ciril Kosmač): **Rdeče rože**. Komedia v treh dejanjih. 15. marca 1938. Režija: dr. B. Kreft — SNG Ljubljana.

193. Kalman E.: **Grofica Marica**. Opereta v treh dejanjih. 5. aprila 1938. Režija: P. Golovin, dir.: D. Zebre — SNG Ljubljana.

194. Savin Risto: **Matija Gubec**. Opera v treh dejanjih. 2. maja 1938. Režija: O. Sest, dir. D. Svara — SNG Ljubljana.

195. Skvarkin V. (Josip Vidmar): **Izpit za življenje**. Komedia v treh dejanjih (štiri slikah). 24. maja 1938. Režija: B. Stupica — SNG Ljubljana.

Sezona 1938/1939

196. Wuolijoki Hela (Ciril Kosmač): **Zena na Niskavuorij**. Drama iz finskega življenja v treh dejanjih. 11. oktobra 1938. Režija: dr. B. Kreft — SNG Ljubljana.

197. Gotovac Josip: **Ero iz onega sveta**. Komična opera v treh dejanjih. 22. novembra 1938. Režija: P. Golovin, dir.: M. Polič — SNG Ljubljana.

* 198. Cajnkari Stanko. **Potopljene svet**. Drama v štirih dejanjih. 13. januarja 1939. Režija: C. Debevec — SNG Ljubljana.

199. Niewiarowicz Raman (Ciril Kosmač): **Hollywood**. Komedia v treh dejanjih. 24. januarja 1939. Režija: dr. B. Kreft — SNG Ljubljana.

200. Piskori K. (Osip Sest): **Upniki na plan**. Veseloigra v treh dejanjih. 17. februarja 1939. Režija: O. Sest — SNG Ljubljana.

201. Verdi Giuseppe: **Trubadur**. Opera v štirih dejanjih. 7. marca 1939. Režija: M. Polič, dir.: D. Svara — SNG Ljubljana.

202. Pirandello Luigi (Ciril Kosmač): **Kaj je resnica (Tako je, če Vam je prav)**. Igra v treh dejanjih. 14. aprila 1939. Režija: C. Debevec — SNG Ljubljana.

203. Shakespeare William (Oton Zupančič): **Othello**. Tragedija v petih dejanjih. 11. aprila 1939. Režija: O. Sest — SNG Ljubljana.

204. Shaw Bernard George (Fran Albrecht): **Pygmalion**. Komedia v treh dejanjih. 11. oktobra 1939. Režija: V. Skrbinek — SNG Maribor.

205. Kreft dr. Bratko: **Celjski grofje**. Drama iz življenja srednjeveških fevdalcev, tih dejanjih. 28. oktobra 1939. Režija: J. Kokerim so tlačili naši predniki, v pevič — SNG Maribor.

206. Beneš Jaro: **Navihanka**. Opereta v treh dejanjih. 10. novembra 1939. Režija: A. Harastovič, dir.: L. Herzog — SNG Maribor.

207. Bekeffi Šandor (Smiljan Samec): **Neopričena ura**. Veseloigra v šestih slikah. 22. novembra 1939. Režija: J. Kovič — SNG Maribor.

208. Bevk France: **Partija šaha**. Komedia v treh dejanjih. 28. novembra 1939. Režija: V. Bratina — SNG Maribor. (Proslava 25-letnice umetniškega delovanja V. Bratine.)

209. Smetana Bedřich: **Prodana nevesta**. Opera v treh dejanjih. 13. decembra 1939. Režija: V. Skrbinek, dir.: L. Herzog — SNG Maribor.

210. Knittel John (Peter Malec): **Via mala**. Drama v štirih dejanjih. 12. januarja 1940. Režija: P. Malec — SNG Maribor.

211. Bernauer R. Oesterreicher (Danilo Gorinšek): **Konto x**. Vesela tridejanka o ljubezni in drugih nemoralnih rečeh. — 23. februarja 1940. Režija: M. Košič — SNG Maribor.

212. Strauss Johann: **Cigan baron**. Opereta v treh dejanjih. 14. februarja 1940. Režija: P. Rasberger, dir.: L. Herzog — SNG Maribor.

213. Schiller Friedrich (France Koblar-Fran Albrecht): **Kovarstvo in ljubezen**. (Kaballe und Liebe). Meščanska zaloigra v petih dejanjih (devetih slikah). 6. marca 1940. Režija: P. Malec — SNG Maribor.

214. Jones Sidney: **Gejša**. Opereta v treh dejanjih. 5. aprila 1940. Režija: A. Harastovič, dir.: J. Jiranek — SNG Maribor.

215. Benedetti Aldo de (Ciril Kosmač): **Trideset sekund ljubezni**. Komedia v treh dejanjih. 19. aprila 1940. Režija: J. Kovič — SNG Maribor.

216. Dvořák A.: **Rusalka**. Lirična pravljica v treh dejanjih. 23. aprila 1940. Režija: C. Debevec, dir.: N. Stritof — SNG Ljubljana.

217. Gorinšek Danilo-Josip Jiranek: **Vse za šalo**. Opereta v treh dejanjih. 3. maja 1940. Režija: A. Harastovič, dir.: J. Jiranek — SNG Maribor.

218. Strauss Johann: **Cigan baron**. Opereta v treh dejanjih. 5. maja 1940. Režija: P. Rasberger, dir.: L. Herzog — SNG Maribor.

219. Nušič Branislav (***) : **Ujež**. Komedia v 3 dejanjih. 19. maja 1940. Režija: M. Petrovič — Sentjakobsko gledališče, Ljubljana. (Prvo gostovanje Sentjakobskega gledališča v Celju.)

220. Foerster Anton: **Gorenjski slavček**. Komična opera v treh dejanjih. 28. maja 1940. Režija: D. Zupan, dir.: A. Neffat — SNG Ljubljana.

221. Junaček Leoš: **Jenufa**. Opera v treh dejanjih. 15. oktobra 1940. Režija: C. Debevec, dir.: N. Stritof — SNG Ljubljana.

222. Gogolj Nikolaj Vasiljevič (Ivan Prijatelj): **Revizor**. Komedia v petih dejanjih. 30. oktobra 1940. Režija: dr. B. Kreft — SNG Ljubljana.

223. Gorki Maksim (Pavel Golia): **Na dnu**. Prizori iz življenja v štirih dejanjih. 6. novembra 1940. Režija: J. Kovič — SNG Maribor.

224. Senčič Geno (J. Kovič): **Nenavaden človek**. Tragikomedia. 20. novembra 1940. Režija: J. Kovič — SNG Maribor.

225. Shakespeare William (Oton Zupančič): **Romeo in Julija**. Tragedija v petih dejanjih. 14. januarja 1941. Režija: dr. B. Kreft — SNG Ljubljana.

226. Dobovišek Rudolf - Gobeč Radovan: **Habakuk**. Veseliga s petjem v treh dejanjih. 11. in 12. februarja 1941. Režija: A. Harastovič, dir.: L. Herzog — SNG Maribor.

227. Praga Marco (Smiljan Samec): **Zaprta vrata**. Drama v treh dejanjih. 21. februarja 1941. Režija: M. Skrbineš — SNG Ljubljana.

228. Nušić Branislav (Josip Vidmar): **Sumljiva oseba**. Komedia v dveh dejanjih. 5. marca 1941. Režija: V. Skrbineš — SNG Maribor.

229. Hauptmann Gerhard: **Doroteja Angermann**. Drama. 2. april 1941. Režija: P. Malec — SNG Maribor.

Sezona 1945/1946

230. Linhart Anton Tomaž: **Veseli dan ali Matiček se ženi**. Komedia v petih dejanjih. *** 1946. Režija: F. Žižek — SNG Maribor.

231. Nušić Branislav (Josip Vidmar): **Sumljiva oseba**. Komedia v dveh dejanjih. 29., 30., 31. januarja in 7. julija 1946. Režija: *** — SNG Maribor.

232. Capek Karl (Meta Sever-Korenova): **Mati**. Igra v treh dejanjih. *** 1946. Režija: Slavko Jan — SNG Ljubljana.

233. Jurčič-Levstik: **Tugomer**. Tragedija v petih dejanjih (7. slikah). 24. in 25. maja 1946. Režija: M. Petrovič — Sentjakobsko gledališče Ljubljana.

234. Sestakov N. J. — E. Smasek: **Veliko potovanje**. Vesela igra za pionirje v treh dejanjih (7. slikah). 16. in 18. junija 1946. Režija: E. Smasek — SNG Maribor.

235. O'Neill Eugene (Fran Albrecht): **Strast pod brest**. Igra v treh delih (7. slikah). 18. in 19. junija 1946. Režija: F. Žižek — SNG Maribor.

236. O'Neill Eugene (Oton Zupančič): **Ana Christie**. Drama v treh dejanjih. 6. julija 1946. Režija: V. Skrbineš — SNG Ljubljana.

Sezona 1946/1947

237. Gogolj Nikolaj V. (Josip Vidmar): **Zenitev**. Popolnoma neverjeten dogodek v dveh dejanjih (5. slikah). 10. in 11. maja 1947. Režija: L. Standeker — SNG Maribor.

238. Bill-Belocerovski (***): **Zivljenje ključ**. 10. in 11. maja 1947. Režija: L. Standeker — SNG Maribor.

Sezona 1947/1948

239. Goldoni Carlo (Vladimir Knaflič): **Mirandolina** (pri lepi krčmarici — La locandiera). 10. in 11. aprila 1948 (3 predstave). Režija: E. Verdonik — SNG Maribor.

Sezona 1948/49

240. Sheridan Richard Brinsley (Matej Smalc): **Sola za obrekovanje** (The school for scandal). Komedia v petih dejanjih (12. slikah). 20. in 21. novembra 1948 (3 predstave). Režija: F. Žižek — SNG Ljubljana.

241. Hellman Lilian (***): **Kobilice**. Igra v treh dejanjih. 11. in 12. junija 1949 (tri predstave). Režija: M. Petrovič — Sentjakobsko gledališče — Ljubljana.

Sezona 1949/1950

242. Krleža Miroslav: **U agoniji**. Drama u dva čina. 6. in 7. maja 1950 (3 predstave). Režija: H. Nušić — Hrvatsko kazalište — Zagreb.

243. Miller Arthur (Janko Moder): **Vsi moji sinovi**. Igra v treh dejanjih. 17. in 18. junija 1950 (3 predstave). Režija: S. Jan — SNG Ljubljana.

Sezona 1950/1951

244. Držić Marin (po Fotezovi priredbi in originalu Mirko Mahnič): **Dundo Maroje**. Komedia v treh dejanjih. 30. septembra in 1. oktobra 1950 (3 predstave). Režija: L. Hribar — Sentjakobsko gledališče — Ljubljana.

245. Calderon De la Barca (Jože Vovk): **Dama škrat**. Veseliga v treh dejanjih. 15. in 14. novembra 1950 (3 predstave). Režija: inž. arh. V. Molka — SNG Ljubljana.

246. Držić Marin (Marko Fotez): **Plakir**. Komedia v dveh dejanjih. 25. in 26. novembra 1950 (3 predstave). Režija: F. Žižek — SNG Maribor.

247. F. Garcia Lorca (Mirko Mahnič): **Dom Bernarda Albe**. Drama v treh dejanjih. 28. in 29. decembra 1950. Režija: inž. arh. V. Molka — SNG Ljubljana.

248. Rossini Gioacchino: **Seviljski brivec**. Komična opera v dveh dejanjih (4. slikah). 2. in 3. junija 1951. Režija: *** — SNG Maribor. V vlogi Almavive nastopil J. Lipušček k. g. — SNG Ljubljana.

249. Kreft dr. Bratko: **Celjski grofje**. Drama iz življenja srednjeveških fevdalcev, katerim so tlačili naši predniki v petih dejanjih. 26. in 27. maja 1951 (3 predstave). Režija: dr. B. Kreft — SNG Ljubljana.

Sezona 1951/1952

250. Maugham Sommeret W. (Ciril Debevec): **Sveti plamen**. Igra v treh dejanjih. 17. in 18. maja 1952 (3 predstave). Režija: M. Petrovčič — Sentjakobsko gledališče — Ljubljana.

Sezona 1952/1953

251. Oscar Wilde (Oton Župančič): **Idealni soprog**. Igra v štirih dejanjih. 3. in 4. novembra 1952. Režija: M. Petrovčič — Akademija za igralsko umetnost, Ljubljana.

252. Benedetti Aldo de (***): **Dva ducata rdečih vrtnic**. Komedijska igra v treh dejanjih. 24. januarja 1953. Režija: E. Frelih — Komorno gledališče, Ljubljana.

253. Begović Milan (Pavel Golia): **Brez tretjega**. Drama v treh dejanjih. 25. januarja 1953. Režija: E. Frelih — Komorno gledališče, Ljubljana.

254. James Goetz (Miheličeva): **Dedinja**. Drama v treh dejanjih. 19. maja 1953 (dve predstavi). Režija: J. Babič — SNG Trst (v okviru festivala slovenskih gledališč).

255. Klabund Henschke (Oton Župančič): **Krog s kredo**. Kitajska igra v petih slikah. 21. maja 1953 (2 predstavi). Režija: H. Košak — Gledališče za Slovensko Primorje, Postojna (v okviru festivala slovenskih gledališč).

256. Tennessee Williams (Herbert Grün): **Tramvaj Počlenje**. Drama v 12. slikah. 25. maja 1953 (2 predstavi). Režija: A. Hieng — Prešernovo gledališče, Kranj (v okviru festivala slovenskih gledališč).

257. Dvořák Anton: **Rusalka**. Opera v treh dejanjih. 25. maja 1953. Režija: E. Rebolj, dir. D. Svára — SNG Ljubljana (v okviru festivala slovenskih gledališč).

258. **Koncert opernih arij**. Izvajali solisti in orkester opere SNG Ljubljana. Dir.: D. Svára. 24. maja 1953 (v okviru festivala slovenskih gledališč).

259. Puccini Giacomo: **Madame Butterfly**. Opera v treh dejanjih. 24. maja 1953. Režija: C. Debevec, dir.: R. Simoniti — SNG Ljubljana. (V vlogi Pinkertona nastopil Rudolf Franc k. g.) (V okviru festivala slovenskih gledališč.)

260. Puget (Ciril Kosmač): **Srečni dnevi**. Komedijska igra v treh dejanjih. 26. maja 1953 (2 predstavi). Režija: M. Mahnič — M. G. Ljubljana (v okviru festivala slovenskih gledališč).

261. Budak Pero (Branko Rudolf): **Metež**. Drama v štirih dejanjih. 28. maja 1953 (2 predstavi). Režija: F. Žižek — SNG Maribor (v okviru festivala slovenskih gledališč).

262. Linhart Anton Tomaž: **Matiček se ženil**. Komedijska igra v petih dejanjih. 30. maja

1953 (2 predstavi). Režija: inž. arh. V. Molka — SNG Ljubljana (v okviru festivala slovenskih gledališč).

Sezona 1953/1954

263. Lhotka Fran: **Vrag na vasi**. Veliki balet v osmih slikah Pie in Pina Mlakarja. 29. novembra 1953. Koreograf. in rež.: Pia in Pina Mlakar, dir.: B. Leskovic — SNG Ljubljana.

264. Foerster Anton: **Gorenjski slavček**. Komedijska opera v treh dejanjih. 29. novembra 1953. Režija: O. Sest, dir.: R. Simoniti (v vlogi Franja nastopi IR. Franc k. g.) — SNG Ljubljana.

265. Krleža Miroslav: **Gospoda Glembajevi**. Drama u tri čina iz života zagrebačke patricijske familije. 3. januarja 1954. Režija: Raša Plaović — Narodno pozorište, Beograd.

266. Verdi Giuseppe: **Traviata**. Opera v treh dejanjih. 7. marca 1954. Režija: C. Debevec, dir.: R. Simoniti — SNG Ljubljana.

*

Od 14. marca 1957 do 24. aprila 1954 je gostovalo v Celju 14 različnih gledališč s 193 dramskimi deli (dram, komedij), 23 operami in 20 operetami, 1 baletnim večerom in 1 koncertom opernih arij (v okviru festivala slovenskih gledališč), s 1304 predstavami.

OPOMBA

Seznam gostovanj obsega dela, s katerimi so gostovala v Celju slovenska poklicna gledališča (drama in opera), SNG iz Ljubljane, SNG iz Maribora, SNG iz Trsta, MG iz Ljubljane, Prešernovo gledališče iz Kranja, Gledališče za Slovensko Primorje iz Postojne, Srbsko in Hrvaško narodno gledališče, skupina Hudožestvenega teatra iz Moskve, Sentjakobsko gledališče iz Ljubljane, Komorno gledališče iz Ljubljane, Akademija za igralsko umetnost iz Ljubljane, dalje Dramatično društvo iz Ljubljane in Maribora. Vse druge amaterske skupine (kulturnoumetniška društva, šole, dramske skupine raznih političnih skupin itd) iz razumljivih razlogov nisem upošteval.

Kratice pomenijo:

S. g. L. = Slovensko gledališče v Ljubljani.

D. g. L. = Deželno gledališče v Ljubljani.

D. d. M. = Dramatično društvo v Mariboru.

SNG = Slovensko narodno gledališče.

MG Ljubljana = Mestno gledališče v Ljubljani.

Popravek. — V članku B. Gombača »Osebj e gledaliških ansamblov v pomembnejših obdobjih gledališkega razvoja v Celju«, ki smo ga objavili na str. 424 »Gledališkega lista« št. 8., je nekaj neljubih napak, ki jih na tem mestu popravljamo. Na strani 424. vstavi: Miklavc Pavla; na strani 425: Vojska Drago; Vošnjak Vinko, študent učiteljskega; na strani 426: Šepetalka Slugova Pavla in ne Šolinc Pavla; odrski električar Dereani Pavle, uradnik in ne električar; ne Per Stanko, temveč Perc Stanko; na strani 429: namesto Pristovšek Tilka, šepetalka, naj bo Svetelšek Tilka, šepetalka; izpuščena je Pristovšek Pavla, rekviziterka; na strani 430 naj izpade med nepoklicnimi igralci Vrečko Bogdana. — V 7. številki »Gledališkega lista« sta objavljena sledeča pregleda brez označbe sestavljalca: »Organizatorji in vidnejši sodelavci celjskega gledališkega življenja od leta 1849 do leta 1954« (na str. 248) in »Seznam igalskih vlog, režij in gostovanj Rafka Salmiča« (na str. 258); avtor obeh sestavkov je Branko Gombač. V 8. šte v. beri namesto KLOPČIČ pravilno KLOBČIČ (str. 399, 400, 401 in 402).

NAŠE SLIKE. Na straneh 440 in 441 so objavljeni štirje posnetki z uprizoritve Tiemayerjeve drame »Mladost pred sodiščem« (režija B. Gombač), na straneh 442 in 443 pa štirje posnetki z uprizoritve Budakove vesele ljudske igre »Klobčič« (režija B. Battelino-Baranovičeva). Slike z eksperimentalne uprizoritve v »gledališču v krogu« bodo objavljene v prihodnjem letniku GL.

S TO ŠTEVILKO JE ZAKLJUČEN
OSMI LETNIK GLEDALIŠKEGA LISTA
MESTNEGA GLEDALIŠČA V CELJU

ŽELEZARNA ŠTORE
ŠTORE PRI CELJU

proizvaja in nudi svojim odjemalcem valjane proizvode, odlitke sive litine, valje vseh vrst iz trde litine, visokokvalitetno šamotno opeko in šamotni malter * Ponovno smo znižali cene. * Zahtevajte katalog naših izdelkov.

Gledališki list Mestnega gledališča v Celju. Izhaja za vsako premiero. Leto VIII, številka 10, sezona 1953-54. Lastnik in izdajatelj Mestno gledališče Celje. Predstavniki Fedor Gradišnik sen. Urednik Lojze Filipič. Zunanja oprema Sveta Jovanović. Tiska Celjska tiskarna. Naklada 900 izvodov. Cena izvodu dvajset dinarjev.

Če želite lepo urediti prostore, v katerih živite in delate, se obrnite na nas! Nudimo Vam družinske spalnice iz vseh vrst furnirja, mehke spalnice, kuhinjske opreme, delovne kabinete, kavče, otomane, trodelne žimnice in vložke za postelje. Razen tega Vam nudimo mehek in trd rezan les, plemenite in slepe furnirje vseh vrst, kakor tudi raznovrstno embalažo.

Telefon: 22-76

33-77

Prodajalna:

Zidanska ul. 15

tel. 26-34

S A V I N J A   L E S N A   I N D U S T R I J A - C E L J E

B E T O N   C E L J E

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

LJUBLJANSKA CESTA 16 — TELEFON: števil. 20-30 in 27-31

Podjetje zaposluje nad 1000 delavcev, razpolaga s potrebnimi prevoznimi sredstvi in stroji ter opravlja vse vrste visokih in nizkih gradenj — HITRO IN SOLIDNO — Podjetje ima svoje laboratorije za preizkušnjo materiala; sestavlja predračune za vse vrste gradbenih del.

Instalacije mrzle in tople vode ter vseh vrst centralnih kurjav, razne kovinske izdelke in popravila opravlja

K O V I N S K O   P O D J E T J E   C E L J E

10